

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 260-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, november 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vésércikk: Védjük az embert.
- Falk Miksa és a vidéki sajtó.
- Az aradi kereskedelmi szaktanfolyam megnyitása.
- Egy elfelejtett alapítvány.
- A buszadásra vonatkozó tisztelet-szabályok módosítása.
- Városatyja-jelölés a harmadik körletben.
- A Kintzig-betörés tettese Aradon.
- Amire Falk Miksa szívesen emlékezik.
- Egy dunántúli gyáros ügyilkossága.
- Az Aradvidéki Ipari egyesület alakuló közgyűlése.
- A református bál.
- A Tábla ítélője a Riedl-ügyben.
- Tárca: A zöld hattyú. Irta: Lux Terka.
- Begény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriot André.

Védjük az embert.

Arad, november 12.

Boldogult Rudolf királyfi, mikor a bécsi egészségügyi kongresszus védőségét elfogadta, beszédében azt mondta:

— Az államnak legfőbb kincse: az ember.

E szerint annak a védelme és megőrzése a legfontosabb. Minden tényezőnek azon kell lenni, hogy az egészségügyi viszonyok javítása által egyre maradandóbbá, erősebbé, munkaképesebbé tegye az államok legfőbb kincsét, az embert. Saj-

nos, e tekintetben nemcsak nálunk, hanem a kultúra legmagasabb fokán álló országokban is sok a tennivaló. S a legnagyobb igazságok, a legjobb szándékok hajótörést szenvednek az anyagi erő hiányán. Nem ritkán pedig azon, hogy éppen azon élvezeti cikkek, a melyek fogyasztása az egészségre káros, az államok egyik értékes jövedelmi forrása.

Az emberanyag megmentése, erősebbé, ellentállóbbá tétele a gyermeknevelésnél kezdődik. Itt lehet megvetni alapját egy testben és lélekben erős nemzedéknek. Azonban kevés az, a mi itt történik. Eppen egy gyermekneveléssel foglalkozó testület, az aradi tanítók gyűlésén hangzott el a minap erről a figyelemre méltó panasz. Azok, a kiknek szemei előtt folyik le a gyermek növekedése, lelki ébredése, nem állhatták már meg szó nélkül a vizsgás helyzetet és szavukat felemelték ellene. A tanítók emelnek panaszt a gyermeknevelés ellen. Nem az ellen, a mit ők maguk a nap néhány órájában az iskolában folytatnak, hanem az ellen, a mely az iskola falain kívül történik. Bizonyára jól meggondolták, panaszuk bizonyára tapasztalati tényeken alapul, a mikor azt mondják, hogy sok gyermek otthon romlik el. S elromlik úgy, hogy annak a rontásnak helyrehozására az iskola nem elegendő.

Megdöböntő az a panasz, a melyet

éppen a vagyonos osztály egyes részei ellen emelnek, a hol, mint mondják, a családanya elfelejti kötelességét gyermekei iránt, „közügyek“ben van távol a háztól többször mint kellene. S ezen idő alatt a gyermek egész testi és lelki nevelése a cselédekre bízatik, s példák által igazolt esetekben ezek a „gyermeknevelők“ testileg és lelkileg romlott egyének, a kiktől a gyermek csak romlottságot tanulhat.

A másik panaszuk ismét a szülő ellen irányul. Itt már nem a vagyonos, hanem a szegényebb néposztály ellen, a mely elvakultságában pálinkát ad a gyermeknek reggelre, hogy az nem ritkán itasan érkezik az iskolába. S amely, ha jó kedve van, multságokba, korcsmákba hordja magával a gyermeket, abban a hitben, hogy most annak multságot szerez. Ennek az eltiltását kéri és szorgalmazza az aradi tanító-testület.

Nálunk, mint tudvalevő, ez utóbbi bajra már régen rájöttek s rendőri tilalom tiltja iskolás gyermekeknek és korcsmákba való vitelét. A szabályt természetesen az egész vonalon végrehajtani s betartását ellenőrizni nem lehet, de kétségtelen, hogy meg vannak azért annak a maga üdvös eredményei. Az aradi tanítók azt óhajtanák, hogy ezt a tilalmat országossá tegyék s ne csak szabályzat,

TÁRCA.

A zöld hattyú.

Irta: Lux Terka.

A Simon ké ése sok kért okozott odahaza a szegényes kis ebédben. Az ujnyi széles, sok és szemtelen laska, mint valami vidéki kántor torka, egyre szomjas volt a tejlevesben és a Simon anyja nem győzte alája töltogetni a tejet. A gomba is kiszáradt, odasült a lábas fenekéhez s a három borzas és éhes gyerek némán ödöngött a szobában.

Az egyik, a tegnap ragasztott s még nem egészen száraz lekvárt nyalogatta titokban a vaskályhái, míg a legnagyobbik leány, három éves öcsésének egy Werne féle gondolatot proponált.

— Játsszunk olyat — mondta a kis leány — hogy én leszek a gőzös, te meg legyél a füstje.

A maszatos Jankó ráhagyta. Jól van; ő lesz a gőzös füstje. Közben az anyjuk varrógépje berregett a durva vászoningeken s a piros pamutesipke mint veres szalag futott előre a gép tüje alatt.

A nagy szegénység szinte kiabált a kis lakásban. A két festett ágy tetején halomszámra feküdt a kész fehérnemű, a melynek darabjait krajcárért varrja a külső-kerepesi-úti boltba

a szegény asszony — igaz, hogy pamutot hozza a boltos ad — s a levegőben valami állandóan kékes, füstforma pára lebeg, a melynek az íze keserű s a szaga valami: hagyma, káposzta, ecet s az Isten tudná micsoda pout-pouri-keverékből áll. A székek sánták, a lámpa zsiros és kormos, a kék abrosszal a nyáron a gyerekek takaróznak s a csorbaszélű tárgyrok szinte ellenséges indulattal néznek az asztalon álló üvegkancsóra, a ki sértetlen épségben érzi, hogy ő nem idevaló.

Valamivel egy óra előtt, megérkezett végre Simon. Kicsi, szűkvállu, himlőhelyes arcú tizenhétéstendős fiú, két év előtt szabadult fel a Herstein fűszeresnél s egy évi segédkezés után egy félesztendeig betegnek feküdt, egy másik félesztendeig facér volt.

Nagy Isten, annyi a szélesvállu, erős legény, akik bírják az egész napi talpon állást, bírják a eukorsüveg hajigálását, hát akkor kinek kellene az ilyen vőzna, — sárgaarcu legényke, akinek még a saját lábai is terhére vannak!

És ma, egy félesztendei hiábavaló szaladgálás után, condicióhoz jutott Simon.

Mikor bejött az ajtón, ezt azonnal elárulta az arca. A szemei ragyogtak, hátrafésült, erősen pomádézott és kefélt haja is ragyogott s az ajka mosolygott.

Az anyja mikor meglátta, elhajította kezéből a piros csipke-gombolyagot s a testvérei

közbe fogták. Valamennyien egyszerre kérdezték:

— Van hely?

— Van! — kiáltotta Simon s nagyot ugrott örömben.

— Hol, hol? — kérdezősködtek tovább lázasan.

Simon most leült egy székre, a lábait hosszsan kinyújtotta maga előtt s a szemeit lehunyta, mint aki egy váratlanul jött örömről elszédül.

A gyerekek tovább sürgették.

— Hol, hol?

— Találjátok ki — felelte Simon.

— A „Kék golyónál“! . . .

Simon elfintorította a száját.

— A „Nagy ráknál“! . . .

— Aj! . . .

— Kohn és testvéreknél! . . .

— Na freilich! — Eppen ide mentem volna! Hát tudjátok hol? A Polacsek és Grósz cégnél.

— A Polacsek és Grósz cégnél! . . .

Egy pár percig olyan áhitatos csönd követte ezt a fölkiáltást, hogy tisztán lehetett hallani, a mint künn a konyhában a tejleves beszélgett az odasült gombával.

Simon felnyitotta a szemét s körülnézett az emberein.

— Hát mit szóltok ehhez?

A gyerekek semmit se szóltak, — csak

hanem mindenütt kötelező országos törvény sújtsa büntetéssel azt, aki a gyermekét mulatóhelyre viszi, vagy ott megtűri.

Egy országos képviselő meg is ígérte, hogy mozgalmat indít ez ügyben s remélhető, hogy ennek eredménye szerint ezentúl jobban fogják őrizni az állam legfőbb kincsét: az embert. (—)

Falk Miksa és a vidéki sajtó.

Budapest, november 12.

Nem akarunk itt Falk Miksa érdemeiről beszélni. Az ő messzekiható, nagyjelentőségű működéséről, irodalmi tevékenységéről, a nemzetre tett hatásáról megemlékeztek több ízben és ezuttal is bőszegesen a napilapok és folyóiratok. Mi is.

A nemzetnek tett nagy szolgálatai hála és jutalomra is találtak nem anyagi értelemben, hanem „ércnél maradandóbb“ emlékekben.

A nemzet és a sajtó minden alkalmat felhasználta arra, hogy kimutassa Falk iránt érzett háláját. Es ez bizonyítja legoklatásabban, hogy Falk valóban megbecsülhetetlen szolgálatokat tett az országnak.

Mostani jubileuma is alkalmul szolgált arra, hogy politikai és társadalmi életünk minden egyes ága egy-egy babérlevelet helyezzen el Falk Miksa asztalára és egy derűs perccel édesítse meg aggsága napjait.

A szinte megszámlálhatatlan küldöttségek sorában ott volt a *Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének* elnöksége is érdemes elnökével, a ki épp oly szerényen, mint eszmékben gazdag beszédben emlékezett meg a vidéki sajtó és vidéki hírlapírók benső érzelmeiről, Falkhoz való ragaszkodásáról és arról a hatásról, amelyet Falk Miksa hírlapírói működése az ország egész hírlapírói karára tett.

Őszinte örömmel láttuk ezt a küldöttséget Falk jubileumi ünnepén. Örömmel láttuk, mert nagy előnyöket várunk abból, hogy a főváros és a vidék sajtója egy-egy alkalommal tanúságot tegyen érzelmi közösségről, hogy mind szorosabbra és szorosabbra fűzze össze azt a

kapcsot, amely kell, hogy érintkezését tartson fenn az ország szíve és szervei között, mindkét sajtó hasznára, tanulságára és okulására. A vidéki sajtó tulnyomó nagy része már elszakította a fővárosnak ügyességét, frissességét és élelmességét.

Talán sokkal kevesebbet tanult eddig a fővárosi sajtó, amely bizony-bizony tulnyomó részben elvesztette azt a talajt, amelyen a nép érzelmei fakadnak s amely a nép szívének minden lüktetését kell, hogy megérezze.

Falk Miksa is kifejezte ezt más szavakban talán, de minden szavából kiértett, hogy mennyire fontosnak, szükségesnek tartja a vidéki sajtó hivatását. Mit ér, ha a szív erős, de a szervek gyengék, erőtlének. Es mit ér, ha a szervek munkabírók, de a szív verése gyenge és erőtlén.

Merítsen a vidéki sajtó a Falk szavaiból is erőt, bátorságot a jövő küzdelmekben és ragadjanak meg minden alkalmat, amelyben a fővárosi sajtóval való közösségüket demonstrálhatják, amiként a fővárosi sajtó is bizonyára megragad minden ilyen alkalmat a jövőben is.

Saturnus.

Az aradi kereskedelmi szaktanfolyam megnyitása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12

Az Aradi Kereskedők Köre által az aradi kereskedelmi alkalmazottak szakműveltségnek fejlesztésére szervezett kereskedelmi esti szaktanfolyam ünnepélyes megnyitása ma volt a felső kereskedelmi iskola egyik tantermében.

A megnyitást *Hegyi Albert*, a kör közművelődési osztályának igazgatója vezette be rövid, lelkes beszéddel. Vázolta a közművelődési osztály hivatását, a melynek egyik sarkalatos pontja a kereskedelmi szaktanfolyamok rendezése és művelt magyar kereskedők nevelése. Örömmel üdvözli a megjelent hallgatóságot s ecsetelte a tanfolyam nagy jelentőségét; kitarató szorgalmas munkára kérte fel őket, mi után felkérte *Tedeschi Viktort* a tanfolyam megnyitására.

Tedeschi Viktor átvette a szót s köszönetét fejezte ki azoknak, kik a tanfolyam létesülését lehetővé tették, különösen azoknak, kik ingyenes helyek alapításával több szegénysorsu kereskedelmi alkalmazottnak lehetővé tették a szakelőadás hallgatását.

Ezután *Ábrai Lajos*, a felső kereskedelmi iskola igazgatója méltatta a szaktanfolyam jelentőségét, külföldi példákkal illusztrálva, hogy éppen e szakelőadásokkal mily eredményeket érnek el ez irányban. Az előbbi szónokokhoz csatlakozik ezután s kitarató munkára buzdítja a kereskedők köre vezetőségét és a tanfolyam hallgatóságát.

Végül a tanfolyam előadói nevében *Somogyi Gyula dr.* tartott rövid beszédet, hangoztatván, hogy az egyszerűet náluk nem fog hiányozni.

Ezzel a megnyitó véget ért. A tanfolyamnak hrtenkint három órája lesz, hétfőn és pénteken könyvvezetés, melyből *Zádor Bertalan* fog oktatást tartani, szerdán pedig kereskedelmi levelezés, melyet *Somogyi Gyula dr.* tanít.

A megnyitón jelen voltak:

Ábrai Lajos, *Bechnitz Abor*, *Faragó Rezső*, *Fodor Gyula*, *Funkelstein József*, *Gebhart István*, *Glück Dezső*, *Hegyi Albert*, *Keppich Zsigmond*, *Klein Sándor*, *Lövenstein Lajos*, *Nagy Sándor dr.*, *Gedeon János*, *Somogyi Gyula dr.*, *Schwarz Manó*, *Szücs F. Vilmos*, *Tedeschi Vilmos*, *Tedeschi Viktor*, *Wechsler József*, *Weinberger János*, *Zádor Bertalan*.

TÁVIRATOK.

A bur háboru.

London, november 12. A „Daily Mail” jelelenti Fokvárosból: Az ideai városi örséget szolgálattételre hívták be.

A spanyol választások.

Madrid, november 12. Tribesben (Oreuse tartományban) a választásokon komoly zavargások voltak. A különböző pártok kövekkel dobálták meg egymást és revolverrel lövöldöztek egymásra. A választásokat fel kellett függeszteni.

sóhajtottak, nagy áhitattal az anyjuk meghatottságában sirni kezdett. Simon a mellére ütött.

— Ez aztán szerencse! Az első festékkereskedés az egész országban. Erről álmodni sem mertem volna . . . Mégis csak van nekem szerencsém!

— Végre az anyja is megszólalt, a könyeit türelmetlenül.

— De te nem értesz a festékekhez . . .

— Óhó — kiáltotta vidáman Simon — csakhogy kirakat rendezőnek szerződtek! Ugy látszik, hogy valami nagy változás lesz az egész üzletben. Három segéd elmegy s mikor az öreg Polacsek beszélt velem, a segédek olyan furcsa, gunyos módon mosolyogtak. Hja, tudjátok ez a kenyérrigység . . . Kirakat rendező! E nagy pozíció! Hanem mondom, valami, változás, vagy mi lesz ott. Két ügyvédet láttam ben az irodában s a Grósz fia mint ha valamin nagyon gondolkodnék, a másik irodában lesütött fejjel jöttment s a segédek összedugták némelykor a fejüket s valami passzívákról suttogtak.

A Simon anyja ijedten ütötte fel a fejét.

— Talán valami bukás! . . .

— Eh — legyintett Simon — Polacsek és Grósz, hogy megbukjon! Az első festékkereskedés az országban . . . Hanem együnk. Majd beszélünk az asztalnál . . .

Es Simon, amig mohón ette a kaján tejelevest, beszélt:

— Fizetés az el-ő hónapban: husz forint, a következőben öt forint javítás . . . Belépes rögtön. Tehát holnap . . . Az öreg Polacsek lelkemre kötötte, hogy valami szép ügyes gon-

dolatu kirakatot csináljak. Különösen a Főutra néző kirakatot ajánlotta a figyelembe. Hogy kiszurja a járó kelők szemét, — mondta. — Ennek kell csinálni az eroberungot. — Hát holnap . . .

Ebéd után Simon lefeküdt a kanapéra s azt mondta a gyermeknek, hogy csöndesen legyenek, mert neki most gondolkodnia kell. A gyermekek tudták, hogy miről kell Simonnak gondolkodni s míg máskor ha csöndre kérte őket, annál jobban lármáztak, ma szó nélkül egy sarokba húzódtak és a konyhából behozott fadarabokat babának öltöztették fel.

Simon pedig gondolkodott. A szemét odáig felhuzta, a hol a homloka kezdődött, szájával iszonyu grimaszt vágott, az anyja elijedt tőle, mikor ránézett, de Simon valami soha nem látott csodát akart teremteni a Főutra néző kirakattól. Valami újat, nagyszerűt, valami szinte lehetlent akart, olyasmit, a mi megcsinálja a karrierjét, a mi biztosítsa az állását, a mi . . . a mi . . . már maga sem tudta, hogy mit akar, csakhogy lassankint a hideg veriték kiütötte a homlokát s olyanforma érzése lett, mint a színésznek, a ki az első debütjére készül.

Egy félórai fekvés után felkelt, fogta a kalapját s elment a városba sétálni. Sorra nézte a boltok kirakatait, mindent, válogatás nélkül s estig egyre kószált az utcákon.

Mikor haza került, nagyon ki volt fáradva, alig evett valamit s ismét lefeküdt. Temérdek ideán gázolt keresztül. Egyszer fehér festékből egy jegesmedvét csinált, majd két festékből két rókat, majd meg enyvből házat épített, égerfahéjból boglyát csinált s körülbelül

éjjelig egyebet se tett, mint alkotott és rombolt. Semmi sem tetszett neki. Nem volt elég új, nem volt elég „különös” egyik idea sem.

Már az anyja, aki legkésőbb feküdt le, az is régen aludt, a kis testvérei józúen szuszogtak körülötte, csak ő hánykolódott álmatlanul az ágyán. A hideg veriték kihűtötte a homlokát arra a gondolatra, hogy nemsokára megvirrad s neki még nincsen meg a lázasan keresett nagy ideája.

Szép, világos, téli éjszaka volt, az ablakon beragyogott a tiszta téli hold s a szegényes szoba nyomoru-ágára valami ezüstös köd borult. Simon, amint hanyatt feküdt az ágyában s a plafondot nézte, egyszer csak az egyik szekrény tetején, ujnyi vastag portól fedve, megpillantotta a zöld üveghatyuját, — amit még gyermekkorában kapott egyszer a nagyanyjától.

Simon egy pillanatig merően nézte a hatyut s a másik percben akkorát kiáltott, hogy az anyja ijedten ébredt fel reá.

— Az istenért, mi a bajod Simon?

— Megvan! — kiáltotta Simon örült örömmel s egy szökre ugorva, lekapta a szekrény tetejéről a hatyut.

— Mi van meg? — kérdezte az anyja csodálkozva.

— A főuti kirakat ideája — felelte Simon reszkelő örömmel. — Egy tavat csinállok s ez a zöld hatyut uszni fog benne. Felhuzom a hatyut belsejében azt a kis drót masinát, ami benne van s akkor uszkálás közben a hatyut minden öt percben lemeríti fejét a vízbe s úgy tesz, mintba inna . . . Ez mesés idea. Hogy nem jutott ez nekem már előbb

Egy elfelejtett alapítvány.

(Félmillió korona a tanítóknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 12

Tizenhárom esztendővel ezelőtt halt meg Röck Szilárd a nagy humanista. Ez az arany-szívű ember az özvegyek és az árvák és a különböző kulturális és jótékony intézmények fölségelése mellett gondolt a néptanítókra is, és végrendeletileg hagyományozott a fővárosnak egy nagy summa értékpapirt azzal, hogy a kamatokat oszszák szét minden áldott esztendőben hat jóra való tanító között.

Volt ezek között egyebeken kívül 13 db. Hazai Takarékpénztár-részvény (névérték: 2000 korona) összesen 26.000 korona névértékben, 4 db. Első Magyar Biztosító Társasági részvény (névérték: 2000 korona) összesen 8000 korona névértékben és 7 db. Kereskedelmi Bank-részvény (névérték: 2000 korona) összesen 14.000 korona névértékben.

A főváros számvevő hivatala oltalmába vette az értékpapirokat. Névérték szerint vezették be a rubrikás könyvbe és az értékpapírok értéke még így is halvanegyzernégyszáz koronát tett ki, holott piaci értékük már akkor sokkal nagyobb volt s azóta még jobban megnövekedett, úgy hogy most mérhetetlenül nagyobb összeget képvisel, mint amilyenben a főváros átvette őket. Csak egy példát emlíünk. A Röck Szilárd-féle hagyatékban szereplő Pesti Hazai Takarékpénztári részvény, amelynek névértéke csak 2000 korona, ma már tizenhatezer koronát ér darabonként. Így aztán nem lehet csodálkozni azon, hogy az alapítvány, amelyet hatvanegyzernégyszáz koronával könyvelt el a főváros számvevősége: ma egy fél millió korona értéket képvisel. A fél millió korona pontosan 57.385 korona 46 fillért jövedelmezett eddig osztalékban és kamatokban. Ezt az 57.385 korona 46 fillért aztán hozzácsatolták a tőkéhez és a főváros kezeli tovább egyre tovább.

Dehát mért nem osztották ki a tanítók között, amikor Röck Szilárdnak ez volt az intencioja? Röck Szilárd már tizenhárom esztendő óta nyugszik a Kerepesi-uti temetőben: hogyan

eszembe? Lám, lám! Az én zöld hatytyum! Az én szép, derék zöld hatytyum... Ki hitte volna, hogy valaha még ő csinálja meg az én hírnevemet... A zöld hatytyu...

— Hanem most már fekdj le — felelte az anya kissé szigorú hangon — mert ha elalszol és későn még az üzletet, mit fog hozzá szólni Polacsek ur?

Ez hatott. Simon lefeküdt és másnap reggel pont nyolc órakor, kezében a bepakolt zöld hattyuval, nagy szivdobogás között elindult az ország első festőkereskedése felé. Utközben megcsinálta magának az egész kirakati képnek a vázlatát.

Elől a tó, feséfkákkal, festékvirágocskákkal körülte, a háttérben egy festői várrom, a várrom tetején egy bagoly, a várrom alatt egy vadász s a tóban a zöld hatytyu. Az isteni, ivó zöld hatytyu.

Mikor a főútra ért Simon s csak pár lépésre volt a „Polacsek és Grósz“ bolthoz, csodálkozva látta, hogy a bolt zárva van. Főlnézett a ferenciek tornyára, félkilenc volt. Nem értette a dolgot. Májor már pont hét órakor mindig kinyitják.

Egy kis ideig tanácstalanul ácsorgott a bolt előtt, aztán bement a házba s a házmesternél tudakozódott.

— Mi történt, — kérdezte, hogy az üzlet még nincs nyitva?

A házmesterné éppen távozott s a szája tele volt zsemlyével, amint a kérdésre felelt:

— Az öreg Polacsek az éjjel agyonlőtte magát. Simon kezéből a zöld hatytyu csörömpölve hullott a földre s darabokra törve esett szét.

történhetett hát, hogy ezalatt a tengernyi idő idő alatt a tanítók egy vörös krajcárt sem kaptak a nagy alapítványból.

A székes-főváros teljes kilenc esztendőig tanakodott azon, hogy mitévő lesz Röck Szilárd alapítványával. Az idő meg minden nappal mullik, Röck Szilárd alapítványa pedig napról-napra gyarapodott. Egyszer aztán Bózsavölgyi Gyula, volt közoktatásügyi tanácsos felszólította a főváros tanítótestületét, hogy gondolkozzék azon, hogy az alapítvány évi kamatait, hány tanító között és milyen címen oszszák szét? A főváros tanító estülete gondolkozott is a dolgon, és megfelelő javaslatot is tett. Egyben elvetette azt a kérdést is, amelyet a főváros szintén minden ok nélkül felvetett, hogy vajjon Röck Szilárd mit értett a tanító szó alatt. Tisztán fővárosi tanítót gondolt-e, amikor az alapítványt tette, vagy a vidéki tanítókat is részesíteni akarta-e az alapítvány kamataiból. Főlmerült továbbá az a kérdés is, hogy vajjon a polgári iskolai tanítók részesedhetnek-e az alapítvány kamataiból?

Erre a főváros új alapítólevelet szerkesztett. Az új alapítólevelet felküldte négy esztendővel ezelőtt a belügyminiszternek. Azóta a belügyminiszteriumban nyugszik az alapítólevél, a főváros pedig nyugodtan kezeli tovább a tanítók pénzét, a tanítók pedig tündéri álmokat szőnek egy fél millió koronáról, a mely a levegőben lóg, mint a Mohamed koporsója, de amely fél-millió sehogy sem akar a tanítók ölébe hullani. Meddig várnak még a türelmes tanítók? Azt csak a jó Isten tudja. A tanítók — várhatnak.

Városatyja-jelölés a harmadik kerületben.

(A függetlenségi-párt értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Arad város III-ik kerületének függetlenségi pártja ma este 8 órakor tartotta meg jelelő értekezletét a „Mókushoz“ címzett vendéglőben. A kerület függetlenségi polgárai zsufo-lásig megtöltötték az óriási termet, mintha legalább is képviselőválasztásra készültek volna. Nemcsak a harmadik kerület, hanem a városi függetlenségi párt vezető emberei mind ott voltak ma este a függetlenségi párt értekezletén.

A népes értekezletet Szalai Arnold dr. kerületi elnök nyitotta meg. Utána nyomban Müller Károly szólott. Az országgyűlési képviselőválasztások óta ez alkalommal először van alkalma megköszönni a párt tagjainak támogatását. Azután a törvényhatósági tagválasztásokról szólva, olyan emberek megválasztását ajánlja, kik a városházán folyó költségezenek valahára véget vessenek és ott rendezettebb viszonyokat teremtsenek.

Szalai elnök ezután előterjeszti azt a névsort, melyet korábbi megbeszélések után állított össze a pártvezetőség.

Ez a névsor a következő:

Müller Károly,
Blaskovics Antal,
Boszik György,
Fritz József,
Barcsa István,
Kiss Ferenc,
Dobró Pál,
Szalai Arnold dr.

Szalai beszédében ama reményének ad kifejezést, hogy az értekezlet ezeket a jelölteket elfogadja.

Általános helyesléssel találkozott ez az összeállítás az értekezlet részéről.

Müller Károly ezután Kossuth Ferenc 60 éves születésnapja alkalmából azt indítványozta, hogy a párt üdvözölje a függetlenségi párt vezérét.

Nagy Sándor dr., Benedek Árpád és Havanesák Lajos felszólalásai után Szalai elnök határozatképpen kimondja, hogy a III-ik kerület függetlenségi pártja Kossuth Ferencet születésnapja alkalmából üdvözölni fogja és hogy az elnök által előterjesztett névsort elfogadja.

Általános helyeslés fogadta az elnök enun-ciációját.

Ezután Schwarcz Zsigmond, a Kossuth-asztaltársaság agilis titkárja állott fel szólásra és a Kossuth-szobor céljaira való adakozásra szólította fel az értekezletet.

Az értekezlet tagjai csakhamar összeadtak 15 korona 84 fillért a Kossuth-szobor javára.

Ezzel az értekezlet véget ért.

A buzaeladásra vonatkozó tőzsde-szabályok módosítása.

(Fontos újítások a határidő-üzletnél.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

A budapesti tőzsde-tanács Kornfeld Zsigmond elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen fontos határozatokat hoztak a határidő-üzlet megszilárdítására vonatkozólag.

A reformok tulajdonképeni tartalma és célzata az, hogy a szállító bonifikációban részesüljön a vevők által akkor, ha eladott buzájánad minőségi súlya az átlagon felül emelkedik.

Ezt a reformot a termelők éppúgy kívánták és sürgették, mint a szállítók s a tőzsde azért egyezett bele, az ilyen módon keletkező ráfizetésekre, hogy még a látszatát is eltüntesse, annak, mintha a határidő-üzlet komoly alappal nem bírna, s hogy az nem lenne effektív-üzlet. Másrészt az újításnak az a mérhetlen előnye is megvan, hogy biztosítja a gazdáknak a határidő-üzletben való szolid részvételt.

A reformok a következők:

A tőzsde-tanács módosította az árüzleti szokások különös határozatainak 13., 16., és 17-ik szakaszait, továbbá a határidő-üzletre vonatkozó különös határozatok 74-ik §-át. A módosított szakaszok szövege így hangzik:

13. §. Nem szállítható olyan gabona, amely dohos, nem száraz, egészben, vagy részben átmelegedett, s a kereskedelmi szokások által megkívánt módon megrostálva nincs.

Nem szállítható az olyan gabona sem, mely vagy jelentékenyen zsizsikes, vagy jelentékeny mennyiségben zsizsik-rágta szemeket tartalmaz.

Nem szállítható az olyan buza, amely 1. suly szerint 2%-nál több keveréket: üszköt, rozst, bükkönyt, konkolyt és általában idegen magféléket tartalmaz. 2. ha a szemek száma szerint 1/10%-nál több kubanka, vagy fehérbuza van benne; 3. ha üszkös begyü; 4. ha csirás szemeket tartalmaz.

Magyar buza alatt a magyar korona területén termelt búzát értve,

16. §. a gabona minőségi súlya megállapított hektoliterenkint a búzánál 76, a rozsnál 71, árpánál 61 és zabnál 40 kilogrammban.

Ha a buza minőségi súlya 75 és fél kg-ot nem ér el, akkor az nem szállítható. Ha 75 és fél kilogrammot elér, de a 76-ot nem haladja meg, akkor az átvevő köteles ugyan a szállítványt átvenni, de az átadó megtérítéssel tartozik, mely 25 dekagramm hiányt egy fél százalékot, 25 dekagrammnál nagyobb hiány esetén 1 százalékot tesz ki.

A fenti minőségi sulyt a minden egyes mérés alkalmával megmért gabona-mennyiségek-

nek el kell érniük, a minőségi súly tehát nem az egyes mérések alkalmával átlagban talált minőségi súlyokból állapítandó meg.

Ha a határidő-üzletből kifolyólag szállított magyar buza minőségi sulya — s ez a határozatok legfontosabb része — 76 kilogrammnál nagyobb, s a szállító a magasabb minőségi sulyt a bemutatásnál az átvevővel közli, úgy az átvevő a sulytöbbletért 50 kilogramm sulyegység alap mellett teljes kilogrammonként 79 kilogrammig az átadónak 5 fillér ráfizetéssel tartozik kilogrammonként.

A ráfizetés alapja az a minőségi suly, a melyet a megajtott mérések alkalmával megállapított különböző minőségi sulyok átlaga képez.

Ha az egyes méréseknél olyan buza talátnék, melynek minőségi sulya 76 kilogrammot nem ér el, ráfizetésnek nincsen helye. A 76 kilogrammnál nagyobb sulylyal bíró buza olybá vétetik, mintha csak 79 kilogramm minőségi sulylyal bírna. Ha az egyes mérések közt talált eltérések 80 dekagrammot meg nem haladnak, ráfizetés csak akkor igényelhető, ha kezelési költség fejében a szállító 50 kilogrammonként 5 fillért térít meg az átvevőnek.

Ezek a fontos és fő részei a reformoknak. Kiseb változást szenvedtek még a 17. és 74-ik §-ok. Valamennyi módosítás 1902. év augusztus elsejétől teljesítendő üzleteknél lép életbe.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Virágcsata, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szívem, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Postás fiú, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Postás fiú, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A Rantzauk.** Az aradi színház jobb estéit nagyobbára a drámai személyzet nyújtja; de mivel a drámai előadásokat mindig kevesen nézik, hát elmondhatjuk, hogy a mi társulatunk szokott jól is játszani, csak — kevesen tudják!... Pedig a Rantzauk előadása telt házat is megérdemelt volna. A társulat java nem csak sikerült alakításokat, hanem a mi még szokatlanabb: szép összjátékot produkált s teljes diadallal fejtette ki a darabnak mind költői szépségeit, mind drámai erejét. *Mezey, Bács, Bácsné, Anyal* ilka és *Palágyi* nagy igyekezettel oldották meg feladatukat s szívesen ismerjük el, hogy igyekezetükből semmi sem veszett kárba. S éppen azért, mert teljes sikerű estét láttunk, aktuálisnak tartunk egy kis nehezítést. Tegnap volt *Katona József* születésnapja, — nagyon jól esett volna, ha a közönség és főleg az ifjuság, melyre a rendezőség ez idén kevés ügyet vet, egy jó Bánk-Bán előadásban gyönyörködhetett volna. Egyszer egy esztendőben ez is megeshetnék. (F. M.)

* **Gróf Keglevich István** államtitkár. A bécsi *Neues Wiener Journal* című ujságnak jelentik Budapestről: A szépművészetek számára külön államtitkári hivatalt szerveznek Magyarországon. Államtitkárrá *Keglevich István* gróf intendánst nevezik ki. Intendáns *Herceg Ferenc* drámairól lesz.

* **Arad mintájára.** Nagyvárad jogügyi bizottsága — mint tudósítónk jelenti — szombati ülésében tárgyalta *Gerő Armin* főkapitány szabályrendeletit javaslatát a mulatságok megszabályozásáról. A szabályzat legfontosabb szakasza a 4-ik, a mely a következőket írja: „Német nyelvű előadások egyáltalán nem engedélyezhetők. A bizottság a javaslatot elfogadta.

* **Szerződöttesek.** Géczy Istvánt, az ismert népszínműíró, ki eddig a Népszínház ellenőri állását töltötte be, népszínmű rendezőnek, Kiss Irén salonkomikát, a debreceni színház tagját a jövő szezonra *Janovics Jenő* dr. szegedi színiigazgató szerződöttes. — *Nádassy József*hez, a pécsi színház új igazgatójához szerződöttes: *Ruzsinszky Ilona*, *Káldy Mariska* énekesnők, a kassai színház tagjai, *Mezey Béla* a sátoralja-ujhelyi színház mostani igazgatója

mint főpénztáros és igazgatói megbízott és neje *M. Trill Róza* anyaszínésznő, továbbá *Hatvani Ede* jellemszínész, *H. Lévy Bert*a eperette subrette és népszínmű énekesnő, a szatmári színház tagjai, *Radványi Dezső* baritonista, a kecskeméti színház tagja, *Remete Géza* bonvivant színész, *Mezey Béla* színtársulatának tagja és *Virányi Jenő* karmester, a kassai színház tagja. — *Somogyi Károly* nagyváradai igazgató szerződöttes *Tóth Elek* bonvivant, szerelmes színészt és nejét, *Pogány Janka* énekesnőt, *Micsey F. György* színtársulatának tagjait. — *Békési Lajos* tenorista, a zombor-soproni színtársulat tógja, *Nagy S. Ilyai* szerelmes, *Krecsányi Szegedi* színtársulatának tagja a jövő szezonra *Komjáthy János* igazgatóhoz szerződöttes. *Gözon Béla* szerelmes színészt, az Országos Színi Akadémia növendékét és *Parlaghy Kornélia* énekesnőt, a temesvári színtársulat tagját, *Zilahy Gyula* aradi színiigazgató, *Aldor Juliska* énekesnőt, a szegedi színház tagját *Makó Lajos* debreceni igazgató szerződöttes.

A Kintzig-betörés tettese Aradon.

(Hogy fogták el Gáspár Lajost?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12

*Gáspár Lajos*t, a csavargó asztalossegédet, kit a Kintzig-féle betöréssel vádolnak, ma a délutáni személy vonattal Budapestről Aradra hoztak.

Az aradi kir. ügyészség fogházában van már a jeles ember, ki életéből 13 évet töltött fegyházban.

A betörő kihallgatását holnap kezdi meg *Grein Nándor* alkaptány. Csupán elfogatósáról a következő budapesti tudósítás számol be:

Egy üllői-utizálogházközvetítő vezette nyomra a rendőrséget, aki a főkapitánynak bejelentette, hogy egy uriasan öltözött ember járt nála, aki 2000 korona értékű ékszert zálogosított el. Ő gyanusnak találta a tárgyakat és ezért csak 300 koronát adott rá. Ugyanakkor kiváltotta az illető az aranyóráját, amelyért megígérte, hogy másnap el fog jönni.

A detektívek már kora reggel lesben állottak. Kilenc órakor megjelent egy asszony a zálogházban s felmutatva a zálogcédulát, kérte az órát. Az üzletben elrejtőzött polgári rendőrök a tulajdonos intésére előugrottak és igazolásra szólították fel az asszonyt. *Jámbory Zsigmondné* lilium-utcai házmesternének mondotta magát. A központra kísérték, ahol azonnal kihallgatták. *Jámboryné* előadta, hogy a zálogcédulát a szobaura, *Gáspár Lajos* adta neki, hogy az órát kiváltsa.

A detektívek tüstént elmentek a házmesterné lilium-utcai lakására. Ott találták *Gáspárt*. Letartóztatták. Házkutatást tartottak és egy bőrtáskában nagyértékű ékességeket, ékszereket, drágaköveket és értékpapirokat leltek, — amelyek mind az elzálogosított ékességekkel együtt az aradi betörésből származnak.

Gáspár Lajos Kassán 1862-ben született. Rovott multu egyén, aki egy évvel ezelőtt szabadult ki a fegyházból. *Munkácson* és *Vácson* a börtönbe volt elzárva. *Szamos-Ujváron* öt esztendőig ült a fegyházban egy nagy betörésért. Itt tanulta meg az asztalos mesterséget. Egy alkalommal a fegyházigazgató felhozatta az irodájába, hogy valami csinytevésért megdorgálja. A fegyenc szemtelenül válaszolt vissza, mire az igazgató pofonütötte. A erős természetű, tagbaszakadt fegyenc visszavágta az igazgatót, aki dühében kardjához nyult és hatalmas ütést mért a vakmerő ember fejére, amelynek nyoma, egy mély vágás, még most is látható *Gáspár Lajos* homlokán. Csak az

igazgató csöngetésére elősiető fegyőrök óvhatták meg főnöküket a további inzultustól, mert *Gáspár* kiragadta ennek kezéből a fegyvert. Szándékos emberölési kísérlet és hatóság elleni erőszak büntette miatt újabb öt esztendői fegyházat kapott, amelyet Deésen töltött ki. Innen mult év október 16-án szabadult ki.

Nagyon gyakran megfordult azóta Budapesten. Rendszeren *Jámboryné*nél lakott. Egyszer a szállásadónéja meg is kérdezte, hogy miből él oly uri módon és miért lakik ő nála, mikor tellenek kényelmesebb szobára. A szobaur így vágta ki magát:

— Megtanultam ugyan a fegyházban az asztalos mesterséget, de minek dolgozzam, mikor nagy szerencsém van a kártyában. Ténsasszonynak megsugom — de senkinek el ne mondja — hamisan kártyázom én, de ezt az urak nem tudják. Van mindig kompánia Pesten, Kassán, vagy Aradon, ahol engem ismernek.

Látja szerdán még Aradon voltam (ugyanazon nap történt a betörés) — mondta az elfogatás napjának reggelén. Nagy szerencsével kártyáztam. Mikor Budapest felé utaztam, beszállt a vonatba Szegeden egy uriember. Addig beszélgettem vele, míg beugrott és kártyáznunk kezdünk. A kártyát a kalauztól kaptuk, aki jó borra valóért az én emberem. 460 pengőt nyertem. Az idegennek csak négy koronája maradt. Reggel mikor megérkeztünk együtt früstököltünk a keleti pályaudvaron. Innen sétálva mentünk az Üllői-utra. Ott eszembe jutott, hogy az aranyóráam be van csapva a zálogba. Még mondtam az utitársamnak, hogy most van sok pénzem, hát kiváltom. Erre ő fölnyitotta a kis táskáját és egy csomagot adott nekem és nagyon megkért, hogy arra vegyek föl pénzt a zálogházasnál, mert neki most nagy szüksége volna rá. Háromszáz koronát kaptam egy arany nyakláncért, aranyóráért és gyémántköves arany karperecért. En átadtam neki a pénzt és azután elmentünk sörözni. Ő nem sokára elbucszott és ott felejtette ezt a kis táskát. En magammal hoztam. Enye ténsasszony most jut eszembe, nem váltaná ki az órámat. Már ki van fizetve, csak el kell menni érte.

Jámboryné így került a kelepcebe.

A betörő konokul tagad. A rendőrségnek azt mondja, amit a házfelügyelőnek mondott.

MULATSÁGOK.

A református bál.

— A rendezők értekezlet. —

Arad, november 12

Az aradi református-bál szűkebbkörű rendező-bizottsága *Tedeschi Viktor* elnöklése alatt ma este ülést tartott, melyen résztvettek az egyháztanács kiküldötteiként *Csécsei Imre* ev. ref. lelkész, *Vajda István* dr., *Szarka Sándor* dr., *Szalay Béla* dr. és *Szilágyi György*.

A táncrendezők értekezletén az előkészületekről tárgyaltak, úgy a hangversenyre, mint a táncmulatságra vonatkozólag.

Az értekezlet elsősorban elhatározta, hogy a bál lady patronesszéül *Fábián Lászlóné*t kéri fel, akinél a rendezőség tíz tagu küldöttsége *Dálmoky-Nagy Lajos* dr. alispán vezetése alatt holnap délelőtt tisztelegni fog.

Megalakították ezután a bálrendezőség tagjaiból a *Tedeschi Viktor* elnöklése alatti táncrendezőséget, melynek tagjai a következők:

Csécsei Imre, *Dálnoki Nagy Lajos* dr., *Beniczky Kálmán*, *Bökényi Arisztid*, *Domonkos Gyula*, *Fülöp Lajos*, *Grób Jenő*, *Görömbey István*, *Hady Antal*, *Huszár Ödön* dr., *Hoskay István*, *Kalmár Lajos*, *Kovács József*, *Kőváry Mik-*

lés, gróf Königsegg Lajos, Losonczy Zoltán, Laczay Gyula, Laczay István, Lukácsy Miklós, Miklóssy István, Máday Sándor, Nyisztor Sándor, Parecz Béla dr., Petkó Zoltán, Székely Miklós, Szilágyi Béla, Szeberényi Sándor, dr. Szalay Béla, dr. Szalay Dezső, Tóth Béla, Rozsnyay József dr. ifj. Réthfalvy Gyula, Reitter Lajos, Réczey Udön, Réthfalvy Jenő, Ransburg Sándor, Reinhart Kálmán, Uray József, Uray Sándor, Vajda Iván, Vásárhelyi János, Zima Tibor, Zubor Andor.

Amire Falk Miksa

szívesen emlékezik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Falk Miksát doktori jubileuma alkalmából ma a képviselőház ülésén is számosan üdvözölték. A többek között egy újságíró is, aki Aradról nőtt. Falk Miksának régi ismerőse volt a hírlapíró — de most alig ismerte meg, hanem mikor a nevét megmondotta, Falk szívélyesen rázta meg ifju kollegája kezét, s aztán melankólikusan mondotta:

Mégis csak öregszem, köszönöm a szívélyes megemlékezést. Hogy vannak?

— Meg vagyunk méltóságos Uram! A feleségem is üdvözlését küldi. A szívemre kötötte, hogy adjam át és emlékeztessen méltóságodat egy 14 év előtti epizódra, a melyben méltóságod és ő voltak a szereplők s amelyre a feleségem mindig szívesen és örömmel emlékezik vissza.

— Ugyan, és mi az?

— Méltóságod aradi beszámolója alkalmával történt. Utána banket volt, amelyen a szüleivel a feleségem is ott volt, — 8 éves lehetett akkor. A vidám diskurzus közben odarohan két előkelő ur, — a rendezőbizottság tagjai — és egy virágcsokrot nyujtva át a kis barna, fekete szemű, pirosképi leánynak, arra kéri a szüleit, hogy engedjék meg a kicsinak, hogy ő a Falk Miksának adja át a csokrot. Az engedély után pedig hirtelen kis mondókára tanították be a kis leányt, a kit aztán diadallal vittek méltóságodhoz. Méltóságod állítólag nagyon kellemesen volt „meglepve és meghatva.“ Legalább másnap így irták ezt meg az aradi lapok, amelyek egész hasábot zengtek erről a kis epizód-ról, s e lapokat ma is kedves emlékként őrzi az én feleségem.

Falk Miksa mosolyogva hallgatta a reminiscenciát s aztán vidáman mondta:

— No hát erre csakugyan kellemesen emlékezem vissza. Általában képviselőválasztási dolgokban többnyire csak azokra az epizódokra emlékezem szívesen, melyekben nők is szerepelnek . . .

Azaz, hogy egy kellemetlen emlékem is van. Egyik kerületben egy előkelő uriaszony keresett fel a levelével, melyben jótékony célra kért tőlem pénzt.

En örömmel fogom a tárcámat, kivezek 50 forintot belőle és rögtön elküldöm . . .

A választáson aztán alaposan elbuktam. Mi lehetett az oka? — kérdeztem a az emberemtől.

— Bizony X. urnó és barátnői! Ezek korteskedtek a legtüzesebben és legsikeresebben méltóságod ellen!

Ez az X. urnó volt az, — mondotta Falk — akinek a választás előtt 50 forintot küldtem jótékony célra.

Ez a 20 éves epizód meg ma is fáj nekem. Irja meg, — nem azért, mintha haragudnám, — nem haragszom én senkire, de hadd okuljanak a t. képviselőjelölt urak!!!

TANUGY.

(—) Segély egy kisdedővónak. *Solymossy* Lajos báró, a borosjenői állami kisdedővoda felszerelésének kiegészítésére 200 koronát adományozott. Aradvármegye közigazgatási bizottsága a hazafias és nagylelkű adományozónak köszönőiratot küldött.

Egy dunántuli gyáros öngyilkossága.

(Nagy bukás Szombathelyen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

Általános a panasz, hogy a gyárak üzeme utóbbi időben a közgazdasági viszonyok rossz állapota miatt hanyatlóban van. A kereskedő világ panaszodik, s a gyárosok jajszavától hangos az egész ország.

Napról-napra hallunk régi jó hírnevű gyárak pusztulásáról. Most ismét egy revolver durranás figyelmeztet bennünket a magyar gyár-
ipar aggasztó helyzetére.

Szombathelyen történt egy nevezetes öngyilkosság. Mayer Károly tekintélyes s régi jó hírnevű szombathelyi gépgyáros ma délután a gyár irodai helyiségében föbe lőtte magát s rögtön szörnyet is halt.

A gyár, melynek 250 munkása van, az öngyilkosság után beszüntette a munkát.

A gyáros öngyilkosságának az az oka, hogy a cég súlyos anyagi válsággal küzdött. A cég Dunántul nagyon jó hírnevűnek örvenlett s hitelképesség szempontjából kifogástalannak volt mondható. Utóbb azonban a cég hitele megcsappant.

A cég gyártmányai nagy részét a Balkán félszigeten helyezte el. Ez volt termelésének legállandóbb és legbizosabb piaca. Utóbb azonban a Balkán is tulterhelődött mindenféle cégek ajánlataival, úgy, hogy Mayer gyártmányai elhelyezetlenül maradtak.

A cég csak fedezeti váltókban is, mintegy 880.000 forintot helyezett el. Utóbb aztán váltóit gyanuval, illetve bizalmatlansággal fogadták és ennek az volt az oka, hogy egy helybeli takarékpénztár a cég hitelét 30.000 koronával leszállította. A kemesesaljai hitelegylet a minap 82.000 korona értékű váltót küldött vissza. A Wiener Bankverein pedig 50.000 korona árát.

A cég ezek után a pénzügyi vereségek után olyan súlyos helyzetbe jutott, hogy a tulajdonos csak életének feláldozásával kerülhetett ki azt a pontot, melyben a cég ellen a csődöt megkéri.

A csődöt a hitelezők röviden kérni is fogják, mert azok az aktívák, melyek a tulajdonos halála után a követelések fedezésére szolgálnak, nem érik fel a passzívákat.

HIREK.

— A városatya választásokhoz. A november 17-én megejtendő bizottsági tag választásoknál a választási elnökök mellé a következő városi tisztviselők osztattak be. Az I. kerületben *Lócs* Rezső aljegyző, a II. kerületben *Vannay* Gyula aljegyző, a III. kerületben *Zubor* Andor fogalmazó, a IV. kerületben *Marosi* Miklós t. aljegyző.

— Ki lesz a pápa? Az amerikai lapok egész komolyan tárgyalják, hogy XIII. Leó pápa utóda amerikai lesz *Gibbons* baltimori püspök személyében.

— Összeesküvés a cár ellen. A pétervári rendőrség egy nihilista összeesküvést fedezett fel, melynek célja volt a cár vonatát Spálából Pétervárra haladtában *legberöpíteni*. Ezzel kapcsolatosan az orosz belügyminiszter a rendőrfőnökkel azonnal Varsóba utazott.

— Aradiak üdvözlötte Apponyhoz. *Műlek* Lajos dr. ügyvéd. törvényhatósági bizottsági tag ma indítványt adott be Aradváros törvényhatóságához, hogy a közgyűlés *Apponyi* Albert grófot valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából üdvözölje.

— Lónyay Elemér grófné beszéde. *Lónyay* Elemér gróf nejét — mint már megirtuk — Sátoralja-Ujhelyen hivatalos fogadtatásban részesítették. Érdekes az a beszéd, a melyet *Lónyay* grófnő *Matolay* Etele alispán üdvözlő szavaira mondott

— Mindnyájoknak, kik eljöttek engem Zemplénben üdvözölni, — mondta — legszívélyesebben köszönetet mondok a szép fogadtatásért. Már gyakran volt alkalmam a magyarok iránt táplált érzelmeimet kifejezni, melyeket anyám, mint magyar királyi hercegnő oltott belém. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ismételjem, miszerint mélyen szívembe van vésvé a szeretet ezen lovagias nemzet iránt, mely örömben és bánatban mindig hűségesen velem érzett és melynek királynéjává egykor lenni annyira örültem. Isten mindenható bölcsesége másként rendezte. Ma engem itten nemcsak mint volt trónörökösnejküket, de mint a haza egyik fiának nejét is üdvözlik. Büszke vagyok, mint feledhetetlen József nádor unokája, azon híres történelmi nemzetség nevét viselni, mely Magyarország fennállása óta mindig hűséggel volt a haza iránt.

Kitörő éljenzés kísérte a grófné szavait, a ki lebilincselő nyájassággal fogadta az üdvözléseket és a bemutatót urakkal hosszasan társalgott. Eközben *Ambrózy* Nándorné remek virágcsokrot nyujtott át a grófnénak.

— *Chotek* grófné eljegyzése. *Ferenc* Ferdinánd sógora *Chotek* Henriette grófné jegyet váltott *Lancutban* *Radcivil* Staniszló herceggel. A menyasszony husz éves, a vőlegény, ki ublános hadnagy Hannoverben, pár hónappal idősebb menyasszonyánál.

— A gazdasági egyesület új felügyelői. Az aradmegyei gazdasági egyesület ma délelőtt fél 11 órakor *Vásárhelyi* László orsz. képviselő elnöklete alatt a megyeháza kistermében rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgya a felügyelő bizottság két megüresedett helyének betöltése volt. A egyik felügyelői állás *Urbán* *Iván* főispán lemondása folytán üresedett meg. *Urbán* főispán nagy elfoglaltságára való tekintettel mondott le tisztségéről. A másik felügyelői hely *Sármezey* Manó halála folytán került betöltés alá. A rendkívüli közgyűlés a két megüresedett tagsági helyre *Istvánffy* Béla és *Vajda* Lajos tagokat választotta meg.

— Új ügyvéd. A budapesti kir. magyar tudomány-egyetemen ma tette le *Tabakovits* György dr., *Tabakovits* Emil aradi mérnök öcsese fényes sikerrel az ügyvédi vizsgát.

— A nápolyi királyné Krügernél. Párisból írják, hogy *Mária* nápolyi királyné az elhunyt *Erzsébet* királyné édes testvére nagy népszerűséget érez a bur nép iránt. Ezen rokonszenvének látható jelét adta tegnap azzal, hogy az Amsterdam mellett tartózkodó *Krüger* elnököt meglátogatta. Több mint egy óráig időzött az ex-királyné Krügernél s szimpáthiáját fejezte ki ez alkalommal a burok iránt.

— *Lángbaborult* család. Megrendítő szerencsétlenségről értesít bennünket nagyváradi tudósítónk. A Nagyvárad melletti *Jánosda* községben, *Popovics* Mária, egy odaváló földbirtokos lánya gyertyával a kezében petroliumot öntött a lámpába. A petrolium meggyuladt és a leány ruhájára ömlött, mely rögtön lángot fogott. A lány megijedt s égő fákyaként szaladt át a mellékszobába, a hol anyja *Popovics* Miklósné és három testvére feküdtek ágyaikban. A lány ruhájától az ágyak is tüztek fogtak. Az anya és leánya a lángok martaléka lett, míg a másik három testvért sikerült megmenteni.

— Borzalmas operáció. Ismeretes, hogy a *Reuss* hercegi család legidősebb tagja teljesen hülye. A herceg ép elméjének született, de kancsal volt. Az orvosok villamos árammal

akarták meggyógyítani. Az áram azonban oly erős volt, hogy a herceg agyát megsértette s beszélő képességét is elvesztette. Anyja az operációnál jelen volt s a szerencsétlenség következtében megbetegedett, úgy, hogy rövidre rá meghalt.

— **A megyei választások.** A szombaton megyei törvényhatósági választásokról hozott tudósításunkhoz pótlólag a következő tudósítást vettük: a *ternovai* kerületben megválasztottak: *Lázár Gyula, Lelé István, Lengyel Gábor és Sente Mór.*

— **Gross gabona-kereskedő szökése.** Már vasárnapi számunkban adtuk hírt Keszthelyi szenzációjáról, *Gross* gabonaágens szökéséről. Erről az ügyről most még ezeket írja Keszthelyi levelezőnk: A Keszthelyen pár év óta lakó *Gross* és *Senftner*-féle cég egyik tagja: *Gross* gabona-ügynök rengeteg adósság és üzleti feleinek megkárosítása után megszökött. A cég gabonaközvetítéssel foglalkozott és egy jó hírű leideni nagy céggel állott összeköttetésben. A *Gross* és *Senftner* cég volt a vidéki földbirtokosság áruközvetítője. És mint ilyen, a vidéki urak teljes bizalmával dicsekedhetett. Később *Gross* kevésbé korrekt spekulációi és egyéb műveletei miatt a leideni cég szakított a *Gross* és *Senftner* céggel. *Gross* azonban folytatta ügynökösödését. Bőrspekulációkba bocsátkozott. Emiatt nagy veszteségek érték. Temérdek adósságokat csinált. A vidéki földbirtokosoktól megvette a jövő évi termést. Azok árát fölvette, de nem kezbesítette. Már egy hete, hogy eltűnt. Hosszas távolléte gyanút kellett, mire egymásután tetek ellene feljelentéseket. A vidéki földbirtokosok és bérlők nagy károsodást szenvedtek. Eddig 250.000 korona károsodás lett a keszthelyi járásbírósnál bejelentve. A bíróság *Gross* házára, valamint összes vagyonára elrendelte a bírói zárlatot, ugyszintén üzlettársa, *Senftner* vagyonára is. *Senftner*nél 250.000 korona értékig foglaltak. *Senftner* szolid kereskedő volt, csak egy hibát rónak fel neki, mely anyagi romlását okozta, azt, hogy tulságosan bizott *Gross*ban. A megszökött *Gross*t körözik.

— **Lustig Adolf-alapítvány.** Az aradi izr. jót. nőegylet, áthatva azon benső részvételtől, melylyel néhai *Lustig* Adolf, az aradi *Chewra-Kadisha* és aradi izr. jótékony-egylet kiváló érdemű elnöke emléke iránt adózik, elhatározta, hogy a megdicsőült emberbarát, a szegények és szűkölködők áldozatkész gyámoltója emlékének örök időre az egylet kebelében leendő biztosítása érdekében a ravatalra helyezendő koszorú megváltásaként „*Lustig* Adolf emlékének tiszteletére létesített koszorúmegváltási alapítványt” létesít 200 koronával, mely alapítvány kamatait minden évben az elhunyt érdemű férfiúnak elhalálása évfordulóján a szegények között kiosztja.

Lustig Adolf elhunytáról az aradi közuti vaspálya és téglagyár részv. társaság az alábbi gyászjelentést adta ki: Az aradi közuti vaspálya és téglagyár-részvénytársaság igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztikara mély fájdalommal és legbensőbb gyász érzetével tudatja, hogy igazgatósági tagja *Lustig* Adolf ur, folyó hó 11-én jobblétre szenderült. Az intézet egyik alapítója és kezdettől fogva igazgatósági tagja volt Ő, ki tehetségének minden erejével csak intézetünk jólétének emelésén és felvirágoztatásán legönzetlenebbül fáradozott és ezáltal maradandó emlékeket szerzett. Emlékét hálással fogjuk megőrizni. Aradon, 1901. november hó 11-én.

— **Letartóztatott ovadéksikkasztó.** A budapesti rendőrség ma ismét egy ovadéksikkasztót tartóztatott le. A jó madár neve *Weisz* Mór, gálszécsi születésű 32 éves ember. *Adorján* Marcell néven egy zuglapot adott ki, majd hitelbe egy kis nyomdát vett. Így azután egész csomó embert szerződttetett szolgának, pénzbeszedőnek és pénztárnoknak. Az utóbbi időben egymást érték a rendőrségen a feljelentések a

„szerkesztő” ur ellen. Szegény napszámos emberek panaszták el, hogy az összekuporgatott filléreiket, amelyeket, mint ovadékat adtak át *Weisz*nak, elsikkasztotta. Összesen 20 feljelentés érkezett ellene. Az eddig elsikkasztott összeg 3000 korona. A rendőrség megindította a nyomozást és a jeles alakot a Szent István kórházban letartóztatta, ahol *Neuman* Károly álnéven feküdt betegen.

— **Blaskovits hadnagy temetése.** A párbajban agyonlőtt hadnagy temetéséről a következő részleteket írják: A temetés *Gumbinnenben* ment végbe s mélyen megható gyászünnepegy volt. A holttest a temető halottasházában volt ravatalra téve. A szertartás után altisztek emeltek vállukra a koporsót s a katonazene mellett indult meg a gyászmenet a rövid utra a sirig. A zenekar mögött ugyancsak altisztek rengeteg mennyiségű pompás koszorút vittek, barátok, ismerősök, tisztársak s előjárók szeretetének s tiszteletének jeleit. Ezután jött az ércoporsó, utána az apa, a testvérek, a menyasszony s azután a számos gyászoló, *Stamm* és *Gronau* vezérőrnagyok, a *Gumbinnen* összes tisztikara, a 147. ezred tisztikara, a mely közé *Blaskovits* tartozott s más ezredek egynehány tisztje. Halotti csend. A zuhogó eső megszünt. Az ég egy darabja nyájas kék színben mutatkozik. A mint az altisztek a koporsóval a sirhoz közelednek, áthatítja a levegőt a menyasszony velőtrázó sikoltása. Egy szem sem marad szárazon. *Gimmel* szuperintendens a sirhoz lép s szívhez szóló, mélyen megindító szavakat mond a halott magasztalására, a hátra maradtak vigasztalására. Panaszszal emeli fel szavát a párbaj-mánia ellen. Minden bűn büntetést kíván. De itt a bűn sokkal csekélyebb volt, semhogy ilyen büntetést lehetett volna követelni, mely annyi keserűt és bánatot okozott. A legközelebbi gyászolókkal fájdalmasan kezelt foghat, sirhat együtt velük; de a vigásznak emberi szavalt e nagy fájdalomban meg nem lel. Vigasz egyedül a Jézus Krisztusban való hitben van, mely nekünk az örök élet bizonyosságát adja. Amint az ima és a boldogult atyja egyházkerületének tanítói által énekelt kardal elhangzott s a rögök tompán kezdtek dübörögni a koporsó fedelén, a menyasszony siró-görcsbe esett, a mi mindenki szívét megrémegtette. Még három üdvölvés s a megrázó gyászünnepegy be volt fejezve.

— **Márton napja.** A tegnapi híres nap egy fordulót jelöl ismét az őszi-téli időjárásban. Azt mondja róla az öreg gazda:

Ködös Márton után
Enyhe telet várhatsz.
Havas Márton után:
Farkast soká láthatsz.

Tegnap igaz, nagyon tiszta idő volt, hó sem esett, de esett Márton napja előtt, s azért kitudja, hátha lesz valami igaza a jóslatnak. — Várjuk meg Erzsébet napját, mert az ismét a tél erejét szabja meg.

— **Az orosz pénzügyminiszter sógora.** Orosz udvari körökben egy kellemetlen incidens képezi a napi krónikát, amely *Witte* pénzügyminisztert érinti közelebbről. *Nurok* urat a pénzügyminiszter sógorát Dél-Franciaországban több rendbeli csúlás miatt letartóztatták. Az orosz követség közbenjárása folytán azonban szabadlábra helyezték s ekkor *Brüsszelbe* költözött. Itt ismét régi életmódjához folyamodott s nagy hangon terjeszti azt a hírt, hogy nővére, ki *Witte* orosz pénzügyminiszter neje, neki 100.000 frankot köteles évenként adni, azért, hogy egy államtitkot elhallgasson. Miután a pénzügyminiszter nem vagyonos ember és évi fizetése sem haladja túl ez összeget, azért ezen híresztelés kinos föltűnést kelt Szt.-Pétervárott s a brüsszeli orosz követet utasították *Nurok* letartóztatására.

— **Bankár, ki a börtönben halt meg.** *Wolf* Antal, németbirodalmi kereskedelmi tanácsos, egykor dúsgazdag berlini bankár, ma meghalt a börtönben — ezt adja hírül egy berlini szűkszavu távirat. Kilenc évvel ezelőtt nagy port vert fel *Wolf* Antal bűnpöree. *Wolf*, kinek akkor virágzó banküzlete volt Berlinben, szédítően nagy szélhámosságokat követett el a tőzs-

dén s ez volt az oka a hallatlanul szigorú német tőzsdetörvény meghozatalának. *Wolf* Antalt tízévi fogságra ítélte a törvényszék 1892-ben. Még csak pár hónap s ismét szabaddá lett volna, de megszabadulását nem érte meg.

— **Eljegyzés.** *Kintzig* Antal pozsonyi mérnök eljegyezte *Világoson* özv. *Neupaur* Antalné, szül. *Csaballa* Ida urnót.

— **Endrődi Sándor Nagyváradon.** Vasárnap tartotta első matinéjét a téli szezon kezdetével a nagyváradai Szigligety-társaság. A társaság felolvasó ülései egyre nagyobb közönséget bódítanak. Minden felolvasó ülésre megtelik a jogakadémia tágas díszterme. Különösen nagy volt a vasárnapi matiné vonzóereje, mert a program az jelentette, hogy *Endrődi* Sándor, aki a Kuruc-nótákat is a Szigligety-társaságban mutatta be először, egy nagyobb költeményciklus bemutatásával kedveskedik a nagyváradai közönségnek, a melyhez öt annyi szép emlék fűzi. A felolvasó ülés nagyterme zsufolásig telt meg. Tömérdek szép asszony, szép leány töltötte meg a széksorokat, hátul a fiatalok szorongott és még az előszobának is díszes közönség jutott. *Endrődi Isten felé* című költeményciklusát olvasta fel folytonos éljenzés között.

— **Kardforgató katonák a gyorsvonaton.** Vasárnap délután a Szegedre robogó gyorsvonaton kinos jelenet játszódott le. A kecskeméti állomáson beszállt két képű baka és egy öreg asszony, az egyik baka anyja. Semmi hiba nincs, ha a két baka nem részeg. De olyan ittasok voltak az istenadták, hogy csupa halálos ellenséget véltek maguk körül látni. Az egyik baka azt képzelte, hogy anyját bántalmazni akarják az utasok. Bajonetet rántott a védelmére és csapkodott jobbra-balra vele, nagy rémületére az utasoknak, akik az egyik szakaszból előszólitottak egy főhadnagyot a védelmükre. A főhadnagy azonban nem tudta megfékezni a bakát, aki anyja könnyörgésére sem csillapodott le. Majd egy százados jelent meg, aki azonban hiába fejtette ki a legteljesebb katonai tekintélyt, a baka azt mondta: „Nem parancsol neki az Uristen sem, levág ő mindenkit.” A százados a végső eszközhöz folyamodott. Kardjával akarta megfékezni a katonát, de nem vághatott, mert a szakasz padmalya alacsony volt. Nem maradt más hátra, minthogy a főlegyházi állomáson kitegyék a két baka szürét. Ott az állomási főnököknek adták át őket.

— **Egy emberi okmány.** Költői fantázia találhat-e rettenetesebb sorscsapást, mintha egy viruló szépségű, ünnepelel nő hirtelen, egy éjszakán át megvakul. Ez történt a kalandos életű *Rhaden* bárónéval, akinek szomorú sorsáról már többször megemlékeztünk. Most előtünk van egy levele, egy igazi emberi okmány. Megtudjuk belőle, hogyan gondolkodik, s mit érez az a nő, akit egy gyógyíthatatlan betegség hirtelen ledöntött a szépségek, gyönyörök trónjáról. Ime a levél, amelyet *Rhaden* báróné egy ismerősének írt:

„Levele csodálatosan meghatott és szívből szívből jutó szavai hálás örömkönyveket fakasztottak vak szememben. Ki hitte volna, hogy ilyen rettenetes sors ér utól! *Egyetlen éjszakán át vakultam meg, minden elzömény nélkül.* A nizzai orvosok — hogy úgy mondjam — a vállukat vonogatták és azt mondták, hogy belső vérömlés következtében vakultam meg. Kevés reményt adtak a meggyógyulásra. Ó Istenem! Kétségbeesésem még a megőrülésbe visz. Ezt, azt hiszem, elképzelheti. Meggyógyulásomra nincs remény, jövőm setét. Azon az estén, a mely örök setétséget hozott reám, Nizzában első fellépésemet ünnepeletem. Kis tigrisszőrű lova-mon ültem, mely már két év óta szintén vak és rossz indulatu volt. Bár azon az éjszakán maga alá tepert volna! Sajnos, még élek. Nizzából Párisba mentem. Itt élek már két év óta. Felkerestem a leghíresebb speciálistákat, mindhiába. A fekete éjszaka, amely annyi gyötrelmet okoz nekem, rám borult és nem látít mellőlem! . . .

Rhaden báróné Budapesten is fellépett egyik orfeumban pompás lován és sok tisztelt

szerzett lovagló művészetének. Bizony nem hiték volna, hogy nemsokára a vidám és szeretetreméltó bárónénak ilyen szomorú levelét olvassák.

— **Kivándorló torontáli svábok.** A torontáliegyi Gyertyámos községből ma 42 szegény szób család, melyek összesen mintegy 150 tagból állanak, vándorolt ki Amerikába.

— **Visszautasított petíció.** Holczér János korábbi képviselő mandátumát petícióval támadták meg ellenfelének a választói. A választás október hó 4-én volt s a petíciót november hó 4-én uták be a kir. kuria iktatóhivatalába. A kuria választási tanácsa ma, Vavrik Béla elnökletével, Nagy Nándor bíró előadása alapján, a petíciót, mint *elkésve érkezett*, hivatalból *visszautasította*.

— **Lyattagyár Baján.** Baján, mint tudósítónk táviratolja, ma egy nagyobb szabású vatta és fonálgyár létesítését határozták el. A gyár 120 munkával fog dolgozni.

— **Ausztria-Magyarország földarabolása.** Az *Arena* című eronai ujság szerint Ausztria-Magyarország nemsokára Lengyelország sorsára jut. Az említett lap ugyanis szenzációs vezércikket közöl, melyben elmondja, hogy *egész biztos (?) értesül* szerint Németország és Olaszország között tárgyalások folynak *Ausztria-Magyarország földarabolása iránt*, melyekre nézve már félig-addig meg is állapodtak és a terv véglegesítésé csak a császár hozzájárulásától függ, amely *Viktor Emánuel* király oroszországi látogatása idején fog megtörténni. Ausztria-Magyarország földarabolásának terve a lap szerint a következő:

Németország megkapja Csehországot, Alsó- és Felső-Ausztriát, Szekammergutot, Észak-Tirolt, Stájerországot és Karinthia egy részét.

Olaszország megkapja Triestet, Trentinót, Isztriát, Dalmáciát egészen Raguzáig és Dél-Tirolt.

Oroszország megkapja Galiciát és Bukovinát.

Montenegro megkapja a zettari öblöt, Krivosjet és Hercegovinát. Szerbiához pedig hozzácsatolják Horvátország egy részét, Szlavóniát és Boszniát.

Mindazt, ami ezeken kívül Ausztria-Magyarországból fölmarad, egyesítői fogják egy független magyar királyság alatt.

Érdekes, hogy ezt a farsangi jellegű hírt a párisi lapok, mint komoly tervet közlik.

— **Vérező katonák.** A szegedi 46-ik házi ezred egyik közembere csunya esében szerepelt tegnap este. A bajonetjét használta egy védtelen, gyenge nő ellen, akit kabna létére nem bántani, de védelmeznie kellett volna. Az eset úgy történt, hogy *Almás István* és *Kocsis Illés* szivargyári munkások és *Böröc István* 46-ik gyalogezredbeli köztisztviselő az utcán összejártak *Komocsin István*nal. A szivargyári munkások és a baka itások voltak és bizonyára földre verik Komocsint, ha segítségére nem jön egy bátor szívű szabó, akit *Mák Lajos*nak hívnak. Mák a pálcájával fejenvágta Almásit, azután elmenekült. Az ittas társaság azonban nyomon követte a lakásáig. Mivel Mák bezárkózott, Böröcz kihuzta a bajonetjét és fészketni kezdte az emeleti lakás ajtajának záját. Erre Mák sógorasszonya, özvegy *Mojzesné* kinyitotta az ajtót és lámpával lekísérte a lépcsőn az ittas társaságot. Mivel a részeg emberek gorombáskodtak, Mojzesné rendőrért kiáltott. Erre Böröcz kirántotta a bajonetjét és *mellbeszarta* özvegy Mojzesné.

— **Letartóztatott trónörökös.** Mulatságos napja akadt a minap a görög trónörökösnek, amikor Delkeliában, a királyi birtokokon vadászott. Két katonára, ki nem ismerte, felszólította és figyelmeztette, hogy a király birtokán van, ahol nem szabad másnak vadászni. A trónörökös ennek ellenére tovább vadászott, mire a katonák megragadták a gallérját és felszólították, hogy jöjjen velük a legközelebbi rendőrállomásra. Utközben a trónörökös megkísér-

lette, hogy a katonákat megveszteltesse és amikor a rendőrtiszt elé került, ezzel is vádolták. Amikor a rendőrtiszt a letartóztatott nevet kérdezte, a katonák ijedten hallották, hogy kit tartóztattak le, de ijedelmük csakhamar öröme változott, mert a trónörökös megdicsérte a derék hadfiakat és ezenfelül két annyi pénzt nyomott a markukba, mint amennyivel a vesztetést megkísérlette.

— **Házasság.** *Krausz Mór* almási kereskedő tegnap esküdt örök hűséget *Fried Józsa* kisasszonynak *Bienenstock Sándor* tekintélyes zámú kereskedő leányának.

— **Költözködő butor-raktár.** Arad egyik legnagyobb butorgyára: a *Reinhart Fülöpé* holnaptól fogva elárúsító- és raktár-helyiséget cserél. Az eddigi üzlethelyiségből ugyanis átköltözik az előkelő cég új palotájába, az egykori Reck-házba, melyet az *Andrássy-tér* legelőkelőbb helyén most renováltak. A Reinhart-ház legnagyobb a butorraktár foglalja el, amelynek kirakatai valóságos kiállítás képeznek.

— **A Fábán-utcai bétörés tettése.** Megirtuk a napokban, hogy *Grünwald József* Fábán-utcai korcsmáros üzletébe az utcai ajtó felfeszítésével betörték s a korcsmából 40 korona készpénzt, egy ezüst órát, dohányt, szivart elloptak. A rendőrség kinyomozta a tettet *Duma Ferenc* csavargó személyében, aki eddig *hat rendbeli betöréses lopást* ismert be a kapitány előtt.

— **Katonaszedés jó haszonra.** A londoni „*Natal Mercury*„ című lap a következő hirdetést közli:

Waldon kémosztálya.

Főhadiszállás: Platrand, Transvaal.

Keresetnek néhányan a főntebbi hadtestbe. A maximális szolgálati idő három hónap. Az összes szákmány 75 százaléká szétosztatik a tiszték és legénység között. Lovakat a kormány ad. Jó haszon biztosítva. Sürgős jelentkezés szükséges. Részletekkel szolgál:

W. M. H. Waldon
O. C. Waldone Scouts
Platrand.

A főntebbi hirdetést az teszi különösbben érdekessé, hogy a hadügyminiszter arra a kérdésre, hogy Dél-Afrikában csakugyan vannak-e ugynevezett „*szákmány-csapatok*“, október 8-án hivatalosan azt felelte:

— Ilyen hadtest nincsen.

Egy másik kéreésre *Kitchner* is megerősítette ezt. Ilyen az angolok őszintesége.

— **Új magyar honpolgár.** *Laczina Venczel* cseh állampolgárt, ki Aradon 20 év óta kérésziparos, a belügyminiszter felvette a magyar állam kötelékébe.

— **Aki áldozatát levetkőzteti.** Furfangos szélhámos járt a minap Aradon. *Turkász Illés* temesvári mozdonyvezetőnek adta ki magát, elment tegnap este a Választó-utcába, ahol egy szegény mosónénál tért be. A mosóné 17 éves fiának, *Gurzó Györgynek* azt ígérte, hogy Temesvárott a kazánházban állást szerez, csak hogy már másnap reggel el kell foglalnia állását. Ehhez még az is szükséges, hogy új ruhába történjék a bemutatkozás. A fiatalember új ruhába öltözködött és elbucszván anyjától, kiment a csavargóval az aradi állomásra. Itt az állítólagos mozdonyvezető tanította a fiút a mozdonyt pucolni. De ehhez szükséges volt az is, hogy a fiatal ember levesse új ruháját, melyet különben bepiszkita. Azután háttal állította a mozdonyt, melyre a fiu előbb felrakta ruháit. Mikor a fiu hátranézett, a mozdonyvezető és ruhái nyomtalanul eltűntek. O maga ott állott egész pőrre vetkőzve. Még csak ing és cipő se volt rajta. A meglöpött fiatalember rögtön feljelentette az esetet a rendőrségnél, mely megindította a nyomozást a furfangos esaló után.

— **Gyilkos albérlő.** Megirtuk, hogy *Dobrics János* 29 éves napszámos Budapesten zsebkéssel felhasította szállásadójának, *Majos Gyula* fűtőnek a hasát. A szerencsétlen ember súlyos sérülésébe a Rókusban belehalt. A gyilkos albérlőt a rendőrség letartóztatta. Majost *Tóth János* rendőrfogalmazó hallgatta ki. Azzal védekeztek, hogy önvédelemből követte el a gyilkosságot. Éjszaka, fáradtan ment haza. *Dobrics* kis fia egész éjszaka sirt s nem tudott elaludni. Emiatt összeveszték. *Dobrics* a fehérenműjét kiszorta az udvarra, majd egy székkel kapott fel s azzal akarta föbe vágni. *Majos*, hogy ezt megakadályozza, kést rántott elő és hasba szurta *Dobricsot*. A gyilkos albérlőt a rendőrség ma átkísértette a királyi ügyészség fogházába.

— **Leharapta a felesége orrát.** *György Ferenc* munkás most szabadult ki a lipótvári fegyházból és Budapesten a szegedi-utca 7. szám alatt vett lakást. Felesége, *Tamás Julia* tegnap megtudta, hogy a férje szabadlábban van, hozzá sietett. *György* ridegen fogadta az asszonyt, s amikor az szerelmesen megakart csókolni, a megvadult ember elkapta az asszony fejét és *egy pillanat alatt tövében leharapta az orrát*. A szerencsétlen teremtést a Rókusba vitték, a harapós férj ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Gyöngyhalászat a panamaöbölben.** A columbiai köztársaság gyöngy- és korallhalászatot kínál, amelyet a legtöbbet ígérő kaphat meg. A gyöngyhalásztelepek a Gyöngyszigetek környékén vannak, a Panama-öbölben nyolcvan kilométernyire a hasonló nevű városól. Az év bizonyos szakában, amikor a víz meglehetősen tiszta, a gyöngyhalászatot buvárokkal üzik, s a telepen ugyancsak szép gyöngyöket találtak már. Ugy alakjuknál, mint színüknél fogva becsülik különösen az ottani gyöngyöket. A szín a tiszta fehértől a zöldig váltakozik, azonkívül találni ólomzürke és nefrot-fekete gyöngyöket is. Eddig a gyöngyhalászat ezen a telepen egy vállalkozóknak, mint a columbiai kormányának jelentékenyen jövedelmezett. Nagy tőke nem kell a vállalathoz, csak tapasztalt buvárokra van szükség és járatos üzletvezetőre, aki ért a gyöngyök megbecsüléséhez. A mellett a vállalkozás költségeit ugyszólván teljesen fedezik a gyöngyök, amelyekből a legszebb gyöngyház nyerhető. Elég értékes gyöngyök is rülnek napvilágra ebből a telepből. Így két esztendővel ezelőtt egy buvár olyan gyöngyre bukkan, amelyet rögtön kilencezer frankon vásároltak meg. Egyideig a gyöngyhalászatot szabadon üzhették a telepen, mindössze valami részt kellett átengedni a jövedelemből az államnak, később évi adót kellett fizetni, most azonban az új tulajdonosnak a bérletért nagyobb összeget kell majd fizetnie.

— **Színházi megfigyelések.** Egy francia lap a következő érdekes színházi elmékedéseket közli:

A zártszék igen csintalan ülőhely. Rend szerint akkor csattan, a mikor valaki lopva menekülni óhajt az előadás vége elől.

Látcsöveket csak akkor szokás használni, ha a közönséget akarjuk szemügyre venni.

Mennél inkább unatkozik a közönség egy premier-darad előadása alatt a nézőtérén, annál jobban mulat a folyosón.

Egy rosszul sikerült darab estéjén a szerző megolvashatja barátait, — ha ugyan nem marad egyedül.

Egy jól sikerült premiér alkalmával mindig akad valaki a színház folyosóján, akinek már előbb megfogamzott elméjében a darab eszméje.

Ha látjuk, micsoda közönséggel mulasztja el a közönség az előadás elejét és hogy micsoda sietséggel hagyja el a színházat az utolsó felvonás befejezése előtt, alig vagyunk hajlandók elhinni, hogy a látogatók a maguk gyönyörködtetésére mentek a színházba.

Bizonyosan sok színházlátogató van, akik még sohasem hallották a darabnak az első és utolsó szavát.

Talán semmi sem terhebb, mint az, amikor egy olyan ember előtt ülünk a színházban, aki már látta azt a szindarabot és egyre magyarázgat a szomszédjainak.

Vannak emberek, akik csak a színházban köhögne.

Nincsen olyan ujonnan betanult szindarab, amelyet az első előadások alkalmával jobban ne játszottak volna és természetes, hogy a jó színészek, azok már meghaltak.

A színházban csak egy ember van, aki a darabot jól ismeri és mégis kénytelen az előadást a legnagyobb figyelemmel kíséreni: a sugó.

A vészkijáratokat csak a tűzoltók ismerik jól. Tehát olyan emberek, akik a veszedelem esetén nem is vehetik igénybe.

— **Tűzvész Zarándon.** A kisjenő melletti Zaránd községben ma nagy tűzvész pusztított. Hat lakóház égett le a melléképületekkel együtt.

— **Kirkwood rabja.** A Montana államban lévő Kirkwoodban ugyancsak nagy zavart okozott a hatóságnak a bíróság. Egy Zambritz Mózes nevű szerezest hat hónapi fogságra és 200 dollár pénzbírságra ítélték, s a baj abban rejlik, hogy a városkának most ez az egyetlen rabja. Eppen azért szívesen szabadulnának tőle. Csakhogy Mózes nem akar szabadságot.

— **Naponkint háromszor eszem — mondogatta — ezt odakünn nem kapom meg. Itt vagyok és itt is maradok!**

A helyzetet még az is súlyosbitja, hogy a szerezest éppenséggel nem lesz abban a helyzetben, hogy a pénzbírságot lefizesse, s azért a hat hónap leteltével tovább is ülnie kell. Amí megint egy teljes esztendő jelent. A lehető legjobb alkalmakat adják meg Mózesnek, hogy szökjék meg, de Mózes nem szökik. Nemrégiben egy vasárnapon megkérdezte a rab az őrt, kísérelhet-e egy labdajátéknak a megnézésére. Az őrnök felvillant a szeme a nagy reménykedéstől. Hogy szabad-e kísérelni?!... Deszabad ám! Este hat órakor pedig nagyon elszomorodott a börtönőr. Mózes haza jött. Ugyanazon az estén arra is engedélyt kért Mózes, hogy templomba mehessen. A börtönőr majd kiugrott a bőréből örömeiben. Most már bizonyos, hogy Mózes az éjszaka lepleben bizonyosan megszökik. Az a hat órai hazatérés is csak arra volt jó, hogy félrevezesse az embereket s annál gyanútlanabban eltűnhessen. Ejjel pedig hazajött Mózes s mert a kapu be volt csukva, fölzörgette az őrt. Az őr elzavarta, menjen a pokolba. Mit tett Mózes? Megvárta a reggelt s szépen besétált a cellájába. Nagyon barátságosan fogadták, amivel őpepséggel nem törődött. Ragaszkodik a jogához és gondtalanul él. És ez még tizenhét hónapig tart majd így.

— **A komiszkenyér.** Dr. Matty, a párisi orvosi akadémián érdekes felolvasást tartott a napokban a komiszkenyér történetéről. A komiszkenyér Franciaországban már III. Henrik korában is szerepelt, mint a katonák egyik legfőbb élelmicikke. Az egyes vidékek kötelesek voltak mindama helyekre, ahol csapatok egyesültek, táborozni szoktak, rozsot, lisztet meg abrakot és takarmányt szállítani, hogy abból a katonák kenyeret süthessenek. Ide azután komiszáriusokat rendeltek ki, akik a halomba hordott élelmiszerek szétosztásával foglalkoztak. Csakhogy ezek a komiszáriusok nem a legnagyobb buzgalommal végezték azt a munkát, mert minduntalan szem elől tévesztették a közbírókat, pedig a szigorú ellenőrzés kötelességük lett volna. Így jutottak a katonák abba a szomorú állapotba, hogy gyakran koplalniok kellett.

Az 1754. évben, Montpensier, a csapatok parancsnoka, segíteni akart ezen a nyomorúságos állapoton s mivel gyakran tapasztalta, hogy legtöbb embere a hiányos táplálkozás megünása miatt szökik el hadseregéből, komolyan kezdte el tárgyalni a kérdést az illetékes körökkel. A tanácskozásban egy Amory nevű niorti polgár igen figyelemreméltó ajánlatot tett Montpensiernek, aki belátván az ajánlat tervszerűségét, vele szerződést kötött s így Amory a francia hadsereg első szállítója lett. A kenyéradag mennyiségét eleinte 82 uncia, vagyis körülbelül egy kilogramm súlyúnak szabták meg, neonsokára azonban 24 uncia

szállították le, és súlya a kenyereknek XIII. és XIV. Lajos alatt is megmaradt. Az utóbbi uralkodása alatt a komisz kenyeret, a pain de munition-t, még mindig csak májustól októberig, vagyis abban a hat hónapban szállították, amikor a hadgyakorlatokat tartották, a téli időszakban és a helyőrségen nem osztották ki a katonák között élelmet.

XV. Lajos hozta be először azt a rendszert, hogy a katonák még télen is megkapják napi porciójukat, szintugy a helyőrségen is, és ez a rendszer egészen napjainkig főtmarad. Továbbá időnkint fölváltva majd rozs és buza, majd tiszta buza- és korpakeverékből süttették a hadsereg számára a kenyeret, míg végre az utóbbi módszer maradt meg, és jelenleg is 750 gram, korpás búzából készült kenyeret kapnak a katonák fejenként.

— **Hét eltűnt.** A budapesti rendőrségen ma hét eltűnést jelentettek be. Az eltűntek a következők: *Wiesemberger Frigyes* IV. elemi iskolai tanuló. Lakott: Nádor u. 20. *Herczeg Károly* 16 éves kalapos tanonc. Lakott: István főh. szálloda. *Nemcsik Károly* 30 éves díszfestő Dembinszky u. 22. *Tausek Nándor* 70 éves magánzó, lakott Nagymező-u. 28. *Tomsik János* 34 éves lakatos. *Szabó Lajos* 25 éves szabó. Lakott: Elemér-u. 11. *Bodvai Ferenc* 14 éves vaskereskedő inas, lakott Bajnok-utca 6. szám alatt. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy öngyilkossá lesz, mert több vasszerszámot elloptak tőle és szegényli magát. Az eltűnteket keresi a rendőrség.

— **A gyűszű története.** Annak a hasznos kis szerszámnak eredetéről, mely a nők kézimunkáinál még ma is nélkülözhetetlen, valami keveset tudnak. Tény az, hogy a gyűszű a tizenkettedik század végén, vagy a tizenharmadik elején használatban volt, mint az *Walther von der Vogelweide* egy költeményéből is kiviláglik. E szerint tehát a gyűszű már körülbelül 700 éve van használatban, különben nem nevezhetek volna el róla virágot s tudományos neve sem volna digitalis (gyűszű).

Nürnbergben a gyűszűkészítők 1584. óta külön céhet alkottak. E középkori eredetű műdarabon még most is meglátszik, milyenek lehettek a régi gyűszűk. Egyike eme hasznos kis szerszámoknak, amely 1595-ben készült, hasonlít a mostani gyűszűhöz; de a bemélyedések alatt cimerekkel, sasokkal, lilomokkal és különféle fölírásokkal van díszítve. Egy nagy műbecsrel bíró boros kupának — amelynek gyűszűalakja van — a födelére lovag van vésvé, aki jobbkezeben nagy ollót, balkezeben pedig tűt tart, mint valami lándzsát. Ezt a gyűszűt 1586-ban a nürnbergi szabócéhnek ajándékozták. Már régebben szerepel a gyűszű fényüzési cikk és ékszer gyanánt is. Hogy tetszetősebb legyen az alakjuk, nemes fémekből készítik és gazdag cífrázatokkal ékesítik. Legújabb képeslapokból már általánosan ismeretes az a drága és művésziesen kidolgozott gyűszű is, amelyet az öreg Krüger adott nászajándékba Hollandia ifjú királynőjének.

— **Lövöldöző éjjeli ór.** *Trute Tódor galsai* éjjeli ór vasárnap este revolveréből *lábába lött István Tódor galsai* lakosnak, aki borközi állapotban ellenszegült az ór utasításainak. A világsi főszolgabíróság megindította ez ügyben a vizsgálatot.

— **Ajánlok nyakkendőt,** a legelegánsabb kivitelben, rendkívül jutányos áron. Nagy választék érkezett *Porter Vilmos Nagy* Aruházába, Arad, Szabadság-tér.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Bold, Lustig Adolf* ur ravatalára szánt koszorú megváltása fejében *Chewra Kadischa* és a jótékony egyesület javára adományozni szíveskedtek: a triestti bizt. társ. magyarországi vezérügynöksége 100 kor., *Lustig Adolf* gyógyszerész családja 100 kor., *Haas Béla* Bécs 50 kor., *Tenner József* és neje 25 kor., *Steiner Adolf* 20 kor., *Basch Simon* és neje 20 kor. E nemeszívű és kegyetes

adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökeg.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő ur (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyrdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatáért érdeklő megbízásokat.

— **x— Feltűnést keltő találmány a fogch-nika terén.** Műfog koronák és műfog áthidalások aranyban. Műfog inylemez nélkül. A műfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredeztek. műfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint természetes fogak. A fog-áthidalás segítségével fog-sorok készíthetők, melyek a szájban tartódnak a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. A fog-áthidalás által a műfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy ugy a műfog koronák, mint fog-áthidalások és zománccfogak arannyal fűzve csakis arannyal készíthetők, ha még néhány fog-gyökér, vagy természetes fog van a állkapocsbán. — **Kautsug-gakat** arannyal bevont inylemezek nélkül, esetleg inylemezekkel jótállás mellett a legjobban készítenek *Morgens-tern Gyula* fogászati műtermében Aradon, Salacz-utca 4. szám alatt.

— **x— Festészeti műterem** nyit meg amateur-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. Schreyer-ház első emeletén 16. ó, november 3 án *Millye Kálmán* akad, festő és *Füvőry Ernő* vezetése alatt. Festészeti megrendéseket, nevezetesen *archépet*, ugy természetes ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítenek, nemkülönböben megrendelhető minden es tárgy *festmény*, mint *táj, csendélet, szalon, egyházi kép*. A közelegi ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendelkezéseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejér elkészíthetők legyenek. *Tanítványok* a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívül előny az, hogy a tanítvány a műterem minden nap minden időben veheti igénybe. Hetenként kétszer előadják a szemléleti látszattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Fölvételnek is ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándékgyakart akarnak meglepetéssül készíteni. Dilettán munkák készítésére esti tanfolyam 5—7-ig villanvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. Tanítványok fölvételnek minden nap.

Az Aradi idéki Iparegyesület alakuló közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 12.

Az aradi idéki iparosegyesület vasárnap, a hó 10-én délután tartotta meg alakuló közgyűlését. Nyomdai akadályok miatt csak ma emlékezhettek meg ennek a hézagpótló s minden intencióiban nemes és dicséretreméltó intézmények megalakulásáról.

Eddig ugyszólván minden közgazdasági faktornak meg volt a maga támogató oszlopa. A kereskedelmet és gazdaságot a legkülönbözőbb egyesületek védték és oltalmazták, csak az iparoknak nem volt olyan erkölcsi támasza, mely édekeit minden más káros befolyással szemben megvédelmezte volna.

Annál dicséretreméltóbb tehát az a törekvés, mely Aradmegye minden tekintélyes iparosát és kereskedőjét összegyűjtötte, hogy az ipar érdekek megvédelmezése mellett harmóniát öntsön mindazokba a törekvésekbe, melyek az ipar és kereskedelem érdekében kifelé érvényesülnek. Közös utra terelni a közgazdaság összes ágait, ez volt az alaphangja a vasárnapi alakuló közgyűlésnek és valljuk meg, ez a hang eddig nagyon ritkán hangzott fölünkbe.

Az iparegyesület megalakulása következőképpen folyt le:

A gyűlést *Nesnera Aladár*, az ideiglenes végrehajtó bizottság elnöke nyitotta meg.

— Azok után — mondta, — a mik az egyesület céljairól a június havi alakuló gyűlésünkön elhangzottak, kevés mondani valóm

van. Amint ott több oldalról kifejtették, ez az egyesület távol áll minden politikai célzattól, tisztán gazdasági életünk fejlesztését tűzte ki céljává. Alakuló ülésünk óta a viszonyok nem igen változtak. Iparunk ma is pang, kereskedelmünk hanyatlak, gazdaságunk pusztul, s ezen a mindnyájunk által érzett bajokon nem segítünk azzal, ha e közgazdasági fontos tényezők közül az egyiket a másik rovására emelni akarjuk, mert e három között oly szoros a viszony, hogy minden bajt, amit az egyiknek okozunk, a másik kettő is érzi. Mind a három tényező fontosságához mért emelkedése szülheti tehát csak a mindnyájunk által óhajtott sikert s csak is úgy juthatunk a nemzet vagyonsodás útjára, ha e három fontos tényező egymást megértve, egymást támogatva a közös elenség ellen megy harcra.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó után jelentette Nesnera, hogy az alapszabályok jóváhagyattak s mivel ezek értelmében a közgyűlést az egyesület védnöke kell, hogy vezesse, első sorban a védnököket kell megválasztani. A maga részéről azt indítványozza, hogy védnökké Urbán Iván főispánt kéri fel, a kinek székfoglaló beszéde ugyanazokat az elveket vallotta, a melyek alapján az új egyesület áll. Az indítványt elfogadták, s a főispánt Bing Vilmos vezetése alatt küldöttség hívta meg a gyűlésre.

Urbán Iván főispán megjelenvén, megköszönte az őt ért kitüntetést.

Ha — mondá — rövid visszpillantást vetünk a multra, feltűnik az a haladás, mit egyesek buzgósága, kitartása és áldozatkészsége az ipar terén elért, de szükség van arra, hogy azt a haladást érvényesítsük is és a fogyasztó közönséget is megnyerjük a haladó ipar számára. Együtt kell működnie a három közgazdasági ágazatnak, mert iparnak, kereskedelemnek és gazdaságnak nem ellentétesek, de azonosak a létérdekei. Buzdítja az egyesület tagjait, hogy lelkesedésük ne legyen csak szalmatűz, de feledve a multakat, nem szitva a félreértéseket, egyesítsék erőiket a nagy és nemes célok elérésére. (Eljenzés)

Ezután megalakították az iparegyesület tisztikarát.

Elnökök lettek: Bing Vilmos, Dálnoki Nagy Lajos, Kristyórá János, Nesnera Aladár, (ügyvivő elnök). **Salacz Gyula** királyi tanácsos, **Tedeschi Viktor** Vásárhelyi László. — **Alelnökök** lettek: **Berán Antal**, **Megedüs László**, **Heinrich Sándor**, **Institoris Kálmán**, **Müle Lajos dr.**, **ifj. Neuman Adolf**, **Reinhart Gyula** (ügyvivő alelnök) **Varjassy Lajos**. — **Szakosztályi elnökök**é választottak: Iparpártolási sz. o.: **Reihart Gyula**. Kereskedelem-forgalmi sz. o.: **Henrich Sándor**. Házi-ipar sz. o.: **Vásárhelyi László**. Szakoktatásügyi sz. o.: **Nesnera Aladár**, **Munkásügyi sz. o.**: **ifj. Neuman Adolf**. — **A felügyelőbizottságba** rendes tagokká: **Maresch Gyula**, **Ring Géza**, **Ottenberg Tivadar**, pótagokká pedig **Sebessy Ferenc**, **ügyvivő-igazgatóvá** **Edvi-Illés László**, **pénztárossá** **Inokai Tóth Lajos** választott meg.

Végül több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után Urbán Iván főispán lelkesítő beszéddel rekesztette be a közgyűlést.

TÖRVENYKEZÉS.

A Tábla ítélete a Riedl-ügyben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

A nagy birre vergődött Riedl-féle bűnyében a nagyváradi kir. ítélőtáblán, mint mai számunkban már jeleztük, ma tartották meg a felelősségi főtárgyalást. Riedl, ki szándékos emberölés büntetése miatt vádolva került a bíróság elé, az aradi törvényszék már egy ízben felmentette a vád alól, amennyiben úgy találta, hogy Riedl önvédelemből szurta meg Mallár

Lajost. A nagyváradi tábla az aradi törvényszék álláspontjára helyezkedett s Riedl-t szintén felmentette.

Az ügy előadója Harmathy Károly táblabíró volt. A vádhatóságot **Kurovsky Ferencz** főügyész-helyettes képviselte. A magánvádló képviselőjében megjelent a megölt **Mallár Lajos** édesatyja **Budapestről**, továbbá özv. **Pintér Balázs**né képviselőjében **Vizer Lajos** aradi ügyvéd. A vádlott személyesen és védője, **Nemess Zsiga dr.** kíséretében jelent meg a főtárgyaláson. A tábla hosszas tanácskozás után déli 12 órakor hirdette ki az ítéletet, melylyel helyben hagyta az aradi törvényszék felmentő ítéletét.

Ezzel elismerte a tábla is, hogy Riedl önvédelemből szurta meg Mallárt, mit azonban Mallár örökösei most sem akarnak elhinni, a mennyiben a tábla felmentő ítélete ellen semiségi panaszt je entettek be a Kuriához.

§ A kivallató főjegyző. Sátoralja-újhegyről táviratozzák, hogy a hivatalos hatalommal való visszaéléssel és kivallatással vádolt **Illésházy Endre** mádi főjegyző ügyében ma fejezték be a főtárgyalást, amelyre 55 tanu volt beidéztve. A főtárgyalás nagy érdeklődés mellett folyt le és 3 napig tartott, A törvényszék a vádlottat felmentette. Az ítélet ellen az ügyész felebbezett.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, november 12.

A tartós kellemes napokon már csak kevés helyen szántanak, ugarolnak.

A szárazság a panaszok sorozatát idézi elő. A késő elvetett buza nem tud kibujni, mert az eső nem áztatta még meg, a már kinőtt buza nem tud a szárazságban fejlődni, erősödni.

Külföldi áremelkedések, a kereslet tartósága az árakat jól tartja, mely körülmény, kapcsolatban az adónegyeddel, nagy behozatalt teremtet a mai hetivásárra.

Mintegy 3500 métermázsa buza és 2500 métermázsa tengeri kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7.70—7.80.
- Buza közép minőségű 7.50—7.60.
- O-Tengeri 4.60—4.80.
- Uj tengeri 4.10—4.20.
- Rozs 6.30—6.40.
- Arpa 6.10—6.20.
- Zab 6.30—6.50.
- Az irányzat szilárd.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 12.

Déltőzsde. A buzaárakat kielégítő a vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 35,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék nyugodtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

- Buza 1902. áprillásra 8.71—8.72
- Rozs 1902. áprillásra 7.40—7.41
- Zab 1902. áprillásra 7.48—7.49
- Tengeri 1902. májusra 5.56—5.57
- Repce 1902. augusztusra 11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

- Buza 1902. áprillásra 8.69—8.70
- Rozs 1902. áprillásra 7.33—7.39
- Zab 1902. áprillásra 7.48—7.49
- Tengeri 1902. májusra 5.57—5.58
- Repce 1902. augusztusra 11.80—11.90

Zárul 5 órakor: korona

- Osztrák hitelrészvény 618.25
- Magyar hitelrészvény 636.—
- Lezámitolóbank részvény 408.50
- Rima-Murányi vasmű részvény 412.50
- Osztrák-magyar államvasuti részvény 619.50
- Közuti vasút 558.50
- Városi villamos vasút részvény 278.—

Szeszűzlet.

— November 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter w, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott mosliék: 12.90—13.— korona mmásánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 92—93 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 91—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 91—92 fillérig

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 86—88 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 84—86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 80—82 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 400 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. November hó 6. napján volt készlet 39,470 darab, november hó 7. napján felhajtott 419 darab, november hó 7. napján elszállított 824 darab, november hó 8. napján maradt készletben 39,065 darab. Uziel: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, november 12.

Magyar aranyárjádék 40/0	118.10
Magyar koronajárjádék 40/0	92.95
Magyar arany 41/20/0	121.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.25
Magyar italmegváltási kötvény	99.85
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	178.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírjádék	98.30
Osztrák járadék ezüst	98.05
Osztrák járadék arany	118.90
Koronajárjádék	95.25
1900-iki allamsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1602.—
Magyar hitelbank részvény	636.—
Osztrák hitelbank részvény	619.75
Osztrák-magyar államvasut	620.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.03
Német birodalmi márka	118.15

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 8.17
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsfürdői reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinag délután 2.04	Rádáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.09
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig sav. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NAPIREND.

November 13. Szerda. Róm. kath. naptár: Szaniszló. — Protestáns naptár: Szaniszló. — Görög-keleti naptár (október 31.): Epimák. — A nap két 6 óra 48 perckor, nyugszik 4 óra 8 perckor. — A hold két 8 óra 34 perckor, nyugszik 5 óra 41 perckor. **Méjára.** Légnymás reggel 7 órakor 762.9 milliméter, délután 2 órakor 760.9 milliméter. — **Hőmérsék.** reggel 7 órakor C° + 14, délután 2 órakor C° + 7.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor DK 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor derült. — **Csapadék** az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Hőjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szárak, enyhébb, éjjeli fagy.

Szabadegységek emléktárgyak ereztésére (szin ház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Krekye múzeum helyisége melletti ülésterem.

November 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 16. Az aradi tornaegyesület háziversenye.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

November 23. A lippai róm. kath. jótékony nőegylet tanácsai egybekötött hangversenye (József főherceg szálló.)

November 28. Burmeister Willy hangversenye délután 4¹/₂ órakor (Fehér Kerecs.)

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Ira: **Theuriet André.** [44]

(Folytatás.)

Etienne elmélázó arcát s Teréz arcvonásait csak mintegy ködbe veszve látta már; feje mellére hanyatlott s kezdetben gyenge, később hangosabb hortyogás jelenté, hogy Martial Brossard adószedő ur elaludt. A tűz észrevételül kialudt s a hamurakásból kikivillanó parázst leszámítva, a szobát csak a mécs imbolygó lángja világítja meg. Etienne még jó ideig az aludt adószedőt szemlélte, haligatta egyenletes, jámbor hortyogását, mely közé a tücsök esiripelése, az ablakokat csapdosó eső zaja s a cinedénybe hányt kifejtett bab potyogása vegyült; azután visszafordult a fiatal leány felé, ki még mindig csak a babfejtéssel volt elfoglalva.

— Anyira megváltoztam, hogy már nem tudja kivagyok, Teréz kisasszony? kérdé kissé remegő hangon.

— Bocsánat, Mangars ur, mondá Teréz pillanatig várva, mintha szavát akarta volna megszilárdítani, teljesen fölismertem önt.

— Miért bánt hát úgy velem, mint egy idegennel?

— Mert nem tudtam, hogy kellemes-e önnek velem való ismeretségét megújítani... Azután amint látszik, ön nem is igen sietett barátjának tudtára adni, hogy már régóta ismerjük egymást.

— Csalódik, mondá Etienne, félig megfordulva széken. Egyenesen a felindulás miatt nem tudtam önhöz szólni, — azután meg félttem...

— Mitől?

— Attól tartottam, hogy még most is neheztem rá.

Teréz fejét rázta.

— O, sóhajtá, annyi mindenféle történt azóta! Különbben most már tudom, hogy ön nem akadályozhatta volna meg, ami történt.

Egy pillanatnyi csend állt be. Teréz egy csomó zörgő szőnyeg hozott magához s tovább fejtegette a zöldes hüvelyeket, melyből a bab kötényébe hullott.

— Mi lett Desroches urból? kérdé félnéken Etienne.

— Elfogták, Afrikába vitték s ott meghalt.

— S ön nem tért löbbé vissza Saint-Clémentinbe?

— Ugyan minek? ... a házat eladták a hitelezők... Itt maradtam nevelő anyámnál, hol hajlékot s kenyeret adnak.

Mindezt rövid, kimért hangon, s oly lemondással mondta, mely az ember szívét facsarta, Etienne majdnem a fiatal leány térdéig csüggeszté le fejét.

— Bocsásson meg Teréz, rebegé.

— Miért kér tőlem bocsánatot? kérdé Teréz Etiennére irányozva nyílt s ragyogó tekintetét.

— Azért a sok rosszért, mit az ön családom okozott önöknek.

— A kinek az ön atya rosszat tett, ott lent halt meg Lambessában, s egyedül neki volt joga megbocsátani... A mi engem illet, én nem haragudhatom önre... sem önre, sem másra, mert sohasem éreztem magam oly boldognak, mint ebben a helyzetben, melyben most vagyok.

— De ön sem ilyen életre született.

— Sőt inkább, felelé Teréz mosolyogva, azt hiszem, hogy én csak párnónek való vagyok. Most ez egyszer igazi pórúd vált belőlem... Nézze csak kezeimet.

Mosolyogva mutatá napoarnított öklét, s munkától eldurvult kis kezét. Etienne akaratlanul is könyeket érzett szemeibe gyűlni. Teréz látta megindulását.

— Higyje el, folytatá őszintén, ez az élet tetszik nekem, s nem cserélném föl mással... De ön, mi lett önből? Itt lakik most a vidékünkön?

Etienne pár szóval elmondta foglalkozását s terveit. — Azt hiszem, végzé, hogy pár hónapig Pressignyben telepedem le. Megengedi, hogy néha meglátogassam?

A fiatal leány egy pillanatra összeráncolta szemöldökeit.

— Az én kérésem, vagy az én tervem. tetszik önnek?

— Sem az egyik, sem a másik... Ebben az életmódban, melyet most folytatok, épen nem rendelkezem szabad idővel, s nem hiszem, hogy alkalmunk legyen gyakran találkozni... Mégis, ha utja néha La Joubardiere előtt visz el, mindig szívesen fogjuk látni, tévé hozzá kezét nyújtva a fiatal embernek, föltéve ha...

— Föltéve ha? ... ismétlé Etienne — Megfogta a fiatal leány kezét s szívélyesen megszorította.

— Ha a dolog tetszik nevelő szüleimnek... Épen itt jönnek.

A kutyák csakugyan ugatni kezdtek, s az udvaron egy taliga állt meg, Teréz kinyitotta az ajtót, s a majorosok elé futott. E láрма az adószedőt felébresztette, ki szemeit dörzsölte.

— No? mondott valamit? mormolá —

— Ni a tűz kialudt, s Baillargeonék jönnek... Azt hiszem, az ördög vigyen el, hogy jócskán aludtam... Hitemre Mangars ur, ha nem esik már, nem haragudnám, ha tovább folytatnám álmomat ágyamban...

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 12. —

Központi szálloda. Ziperovszky Ferencz igazgató Budapest. — Menkhofer Rudolf igazgató Berlin. — Tóth Pál igazgató Budapest. — Dr. Robu Miklós körorvos és neje Körösbánya. — Fuchs Herman gyáros Budapest. — Svastics Elemér százados Arad. — Neuman Berthold kereskedő Zágráb. — Ballek Mór gyáros Prossnitz. — Vértes Mór kereskedő Zombolya. — László Mór utazó Budapest. — Antzau Viktor albiró és családja Körösbánya. — Telch Mór kereskedő Budapest. — Reisner Arthur utazó Gyula. — Fischer Jakab kereskedő Budapest. — Anicker Miksa kereskedő Prossnitz. — Deutsch Mór utazó Prossnitz. — König Fülöp utazó Budapest. — Szeidner Rezső birtokos Berzova.

Vass szálloda. Nátafalusy Kornél kir. tan. tankerületi főigazgató Nagyvárad. — Leipnik Nándor kereskedő neje M.-Szlatina. — Reich Mór utazó Budapest. — Miku Adorján kereskedő Körösbánya. — Weisz A. D. utazó Budapest. — Sugár József utazó Budapest. — Roth József kereskedő Soborsin. — Isztrín József utazó Bécs. — Sándor Gyula utazó Kolozsvár. — Szabó József ev. ref. lelkész Buttyin. — Klein Mór utazó Budapest. — Frank Lajos kereskedő Bécs. — Komlósy Adolf utazó Bécs. — Susnik Károly utazó Nikolsburg. — Filippek Ferencz utazó Budapest. — Klein Dániel utazó Bécs. — Száató Lajos utazó Budapest.

Városi színház.

Bérlét 44. sz.

Páros.

Szerdán, 1901. évi november hó 13-án:

A virágcsata.

Kredeti operette 3 felvonásban. Ira és zenéjét szerette: Verő György.

SZEMÉLYEK:

Rozgi Benő	Polgár S.	Malmos Judit	Tolnainé.
Flanel Arthur	Nemes S.	Ilon, leánya	Arkossyné.
Kuntyorka	Giréth K.	Halmaz Ferus	Fenyéri Mór.
Ikervári Muki	László Gy.	Teszéri Pista	Rubos A.
Vég Adolár	Arkossy V.	Kamélia	Bibor Felice.
Podor Róza	Felhő Rózi.	Flóra	Kortéss K.

Készlete 7 órakor.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.
Argaman-szőnyeg.
Axminster-szőnyeg.
Velvet-szőnyeg.
Tapestry-szőnyeg.
Kidderminster-szőnyeg.
Hollandi-szőnyeg.
Juta-szőnyeg.
Ágy- és fali-szőnyeg.
Peluche-függöny.
Szövet-függöny.
Csiptke-függöny.
Ágy- és asztalterítők.
Flanell- és utazó takarók.
Lópokróe.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Dotta.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

es. és kir. udv. szálthé

legújabb szerkezetű, szabadalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrassy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kaiser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpacca-árak.

Telefon-szám: 210.

437

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés belkötése leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ér-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való bű-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Utozal lapelárasítók felvételnek a ki-
adóhivatalban. Jelentkezhetni reggel 8-tól
9 óráig.

Irodai teendők elvégzésére ajánl-
kozok délutáni órákban egy hölgy. Aján-
latokat „szorgalmas” jelige alatt a ki-
adóhivatalba kérek.

Legizlésteljesebben készített párisi, bécsi
és saját készítményű női és gyermek

Kalapok

finom kivitelben olcsón kaphatók

Lázár Cz.

női divatru üzletében. Bármily javítást
és átalakítást elfogad. Dusan felszerelt
raktárom megtekintését ajánlom a t. hely-
beli és vidéki hölgyközönségnek.
Lázár Cz.

Eladó

könyv-, papír- és zenemű-kereskedés Nie-
kolczon, a főútcán, kölcsönkönyvtárral,
antipuariummal. 1800 korona leltári értékű
felszereléssel. Bővebbet Dr. Rác ügyvéd-
nél Budapest, Váci-körút 48. sz. 1563

Irodai teendőkben

valamint a kettős könyvvitelben teljesen
járatos fiatal ember állást keres; levele-
ket „ügyes” jelige alatt a kiadóhivatal
továbbítja.

Szállítható

≡ izzó ≡

harisnyák

(Auerhálók nem szaba-
dalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT”

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Legjobb minőségű

Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható

KALMÁR JÓZSEF

műszerész

Aradon, Salacz-utca 2. sz.

Nagy javítóműhely.

Villanycsengő bevezetések és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1564

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert

kitünő minőségű

zománczozott lemez és öntött edényt

olcsó árban lehet bevásárolni

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

Nádor

szálloda és étterem

Aradon.

Olcsó és tiszta vendégszobák,
legjobb ételek és italok.

Grüner Gyula.

1571

bérlő

Kitünő minőségű

DIÓ

kapható

REUSZ MÓR

czégnél, Aradon.

Ugyanott egy jó karban levő 3.
sz. Wertheim szekrény
jutányos áron eladó. 1568

Une demoiselle

française cherche leçons pour la journée
et se rend au domicile. S' adresser à
l'administration du journal 1572

Aradi czipészek termelő- szövetkezete

Templom-utca (Minorita-Palota)

Telefon 474.

Nagy raktár saját készítményű

férfi-, női- és gyermek-czipőkben.

Megrendelések pontosan és jutányosan
eszközöltetnek. 1569

Mikalaka községben a nagykorcsma épület

vegyeskereskedéssel és pálinka-
üzlettel

azonnal kiadó,

esetleg kedvező feltételek mel-
lett örök áron

eladó.

Bővebbet Reusz Mór czégnél
Aradon. 1567

Ekszertárgyakban és órákban

legolcsóbb bevásárlási forrás

DEUTSCH IZIDOR

órák- és ékszerész

Arad, Templom-utca,

Minorita-palota.

Egy pontosan járó óra 2 frt 50 kr.
és feljebb. — Egy 14 karátos arany
gyűrű 2 frt 50 kr. és feljebb. —
Egy pár 14 karátos arany függő
1 frt 50 kr. és feljebb. stb.

Tört arany, ezüst és zálogjegyek a
legmagasabb árban megvételnek. 1564

15—1901. erd. kib. sz.

Hirdetés.

A nmélt. földmívelésügyi m.
kir. minister ur 69007/1901. sz. a.
kelt rendelete nyomán értesítjük
az erdő és földbirtokosokat, hogy
hazánk erdőbirtokosainál a folyó
évben eladás alá kerülő famagvak
kimutatása Arad sz. kir. város le-
véltárában az érdeklődők által je-
len hirdetés száma alatt a hivata-
los órák alatt megtekinthető.
Aradon, 1901. évi november
hó 7 én.

Arad sz. kir. város
közigazgatási bizottsága.

6717—901. tksz. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy néh. Mancsek Károlyné előbb
özv. Gilányi Mihályné szül. Hirt Ág-
nes volt aradi lakos hagyatéki árve-
rés ügyében az aradi kir. törvény-
szék, (az aradi kir. járásbíró) ter-
ületén lévő, Arad városában fekvő
az aradi 626. sz. tjkvben A + 1.
sor. 751 hrsz. alatt felvett ingatlanra
az árverést 4000 kor. ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrende-
lte és hogy a fennebb megjelölt
ingatlan az 1901. évi november hó
29 ik napján délután 3 órakor az
igazságügyi palota I. em. 88. sz.
irodájában megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok becsárának
10%-át készpénzben, vagy az 1881.
LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfo-
lyammal számított és az 1881.
évi november 1-én 8383. sz. a.
kelt igazságügyminiszteri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-
cz. 170. §-a értelmében a bánal-
pénznek a bíróságnál előleges eh-
helyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi szept-
ember hó 20 napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság

Zubor,

kir. tszéki bíró.

Télikabátok.

Nagy választékban

férfi-, fiu- és gyermekruhát

legolcsóbb árban lehet bevásárolni

KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrássy-tér 9. sz.

1476

Utazóbundák.

Öltönyök.

Felöltők.

Városi bunda.

Havelok.

Légszeszgyár

Telephon sz. 25. **Arad, Hajó-utca 3.** Telephon sz. 25.

A

legolcsóbb, legszebb és legfényesebb világítás bizonyára a légszesz.

Auer-égő, közönséges, óránkénti fogyasztás 110 liter, fénye 60 gyertya, óránkénti költsége 3 1/2 fillér.
 Auer- és Greyson-égő hatályos, óránkénti fogyasztás 220 liter, fénye 220 gyertya, óránkénti költsége 7 „
 Fűtés, főzés és erőátvitel céljaira a légszesz ára köbméterenként csak 17 „

A megkívántató készülékeket a légszeszgyár szállítja.

Gázberendezések.

Teljes gázberendezéseket a légszeszgyár a lehető legolcsóbb áron készít; előleges költségelírányzatok nem kötelezők.

Fagy ellen való intézkedések. Kérelem a gázfogyasztókhoz.

A fagyás veszélyének kitett gázórák birtokosai és bérlői kéretnek, hogy magukat **denaturált szeszszel** ellátni sziveskedjenek; egyszerű értesítésre a gázgyár közegei oda sietnek s a gázórának szeszszel való megtöltésével a világítás váratlan megszakításának esélyeit elhárítják.

A pirszénnek házi fűtésre való használata.

A legkönnyebb, a legtisztább s leghatályosabb fűtőanyag, kétségkívül a gáz-pirszén; használata Aradon általánosan el van terjedve.

A gyárban átadva	100 kgr. ára	4 kor.	40 fillér.
"	500 " " 100 kgr.-ként	4 kor. — fill.	= 20 " — "
Házhoz szállítva	500 " " " " 4 " 28 "	= 21 " 40 "	
"	1000 " " " " 4 " 14 "	= 41 " 40 "	

A légszeszgyár az oly kályhákat, melyek ezelőtt más anyaggal való fűtésre szolgáltak, a saját csekély költségeinek megtérítése fejében átalakítja, tüzálló anyaggal kibéleli.

Az igazgatóság.

1548

„Szönyegűház”
 „Szönyegűház”
 „Szönyegűház”
 „Szönyegűház”
 „Szönyegűház”
 „Szönyegűház”
 Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borból feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni a kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszerismind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china vasbora betegelnél, különösen ideggyengéknek, neurastheniában szenvedőknek meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel
Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.